

KOŠARKARSKA ZVEZA SLOVENIJE

SMERNICE RAZVOJA KOŠARKE V SLOVENIJI

Ljubljana, 2003

VSEBINA

1. UVOD
2. ORGANIZACIJSKI MODEL KOŠARKE V SLOVENIJI
 - 2.1 Nosilci košarke in njihove naloge
 - 2.1.1 Nosilci množične košarke
 - 2.1.1.1 Osnovne šole
 - 2.1.1.2 Srednje in visoke šole (fakultete)
 - 2.1.1.3 Rekreativna društva
 - 2.1.2 Nosilci kakovostne in vrhunske košarke
 - 2.1.2.1 Košarkarska društva
 - 2.1.2.1.1 Društva nosilci vrhunske košarke
 - 2.1.2.1.2 Društva nosilci kakovostne košarke oz. potencialne vrhunske košarke
 - 2.1.2.1.3 Društva nosilci tekmovalne košarke
 - 2.1.3 Drugi nosilci
 - 2.1.3.1 Košarkarska zveza Slovenije
 - 2.1.3.2 Območne košarkarske zveze
 - 2.1.3.3 Športne agencije in zavodi
 - 2.1.3.4 Zasebniki z ustrežno licenco
 - 2.1.3.5 Fakulteta za šport - Inštitut za šport
 3. DELO S PERSPEKTIVNIMI IGRALCI IN IGRALKAMI
 - 3.1 Športna vzgoja otrok, usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport
 - 3.2 Športna vzgoja mladine, usmerjene v kakovostni in vrhunski šport
 - 3.3 Model procesa usmerjanja, treniranja in selekcioniranja
 - 3.4 Etape procesa priprave košarkarjev in košarkaric
 - 3.4.1 *Kategorija najmlajših dečkov - deklic (starost 9 ali 10 let)*
 - 3.4.2 *Kategorija mlajših dečkov - deklic (starost 11 in 12 let)*
 - 3.4.3 *Kategorija starejših dečkov - deklic (starost 13 in 14 let)*
 - 3.4.4 *Kategorija kadetov - kadetinj (starost 15 in 16 let)*
 - 3.4.5 *Kategorija mladincev - mladink (starost 17 in 18 let)*
 - 3.4.6 *Kategorija članov - članic (starost 18 let in več)*
 - 4 Igranje tujih državljanov v Sloveniji
 - 3.1 Igranje otrok tujih državljanov na začasnem delu v Sloveniji
 - 3.2 Igranje zelo perspektivnih mladih tujih igralcev s posebnim statusom
 - 3.3 Igranje tujih državljanov v članski konkurenci v Sloveniji
 5. ORGANIZACIJSKA IN VSEBINSKA ZASNOVA DELA Z DRŽAVNIMI REPREZENTANCAMI
 6. TEKMOVANJA TER ORGANIZACIJA KAKOVOSTNIH TEKMOVANJ IN PRIREDITEV
 - 6.1 Tekmovanja državnih reprezentanc
 - 6.2 Tekmovanja klubskih moštev
 - 6.3 Tekmovanja šolskih moštev
 - 6.4 Rekreativna tekmovanja
 - 6.5 Organizacija kakovostnih tekmovanj in prireditev
 - 7 STROKOVNI IN ORGANIZACIJSKI KADRI
 - 7.1 Model vzgoje in izobraževanja strokovnega in organizacijskega kadra
 - 7.1.1 Trenerji
 - 7.1.1.1 Šolanje trenerjev
 - 7.1.1.2 Stalno izpopolnjevanje trenerjev

- 7.1.1.3 Licenciranje trenerjev
- 7.1.1.4. Gostujoči tuji trenerji v Sloveniji
- 7.1.2 Sodniki
- 7.1.2.1 Šolanje sodnikov
- 7.1.2.2 Izpopolnjevanje sodnikov
- 7.1.3 Menedžerji in organizatorji
- 8 ZALOŽNIŠKA IN KNJIŽNIČARSKA DEJAVNOST
- 9 RAZISKOVALNA DEJAVNOST
- 10 OBJEKTI IN OPREMA
- 11 VIRI FINANCIRANJA

1 UVOD

Slovenija je dosegla neodvisnost leta 1991. Članica FIBA-e je postala eno leto kasneje. Je ena izmed najmanjših evropskih držav (površina: 20.256 km²). Po številu prebivalstva je na 40. mestu med 50 članicami evropske cone (1.972.227 prebivalcev). Po brutto domačem proizvodu na prebivalca spada med srednje razvite evropske države (BNP leta 2001: 12.000 US \$ na prebivalca).

Ta majhnost je po eni strani pozitivna, saj je celotno dogajanje v košarki bolj obvladljivo in pregledno, v vseh ostalih pogledih pa predstavlja slabost. Kljub majhnosti je dosegla košarka v letih po neodvisnosti dobre rezultate. To pomeni, da smo znali skromen potencial dobro izkoristiti.

V Sloveniji se ukvarjajo s košarko v osnovnih, srednjih in visokih šolah ter v košarkarskih klubih oz. društvih (v nadaljevanju društev). V zadnjih letih ustanavlja svoje košarkarske šole tudi vedno več zasebnikov. Šole in zasebniki skrbijo za množično košarko, košarkarska društva in Košarkarska zveza Slovenije pa za kakovost. Po popularnosti in množičnosti je košarka med otroki in mladino še vedno prva športna igra v Sloveniji.

Ta popularnost je plod kakovostnega in uspešnega igranja slovenskih državnih reprezentanc in slovenskih košarkarskih društev v evropskih tekmovanjih ter solidnih pogojev za treniranje in igranje košarke v šolah ter košarkarskih društvih.

Rezultati slovenskih reprezentanc na EP in SP:

Člani	13. mesto na EP 1993, 9. mesto na EP 1995, 14. mesto na EP 1997, 9. mesto na EP 1999, 13. mesto na EP 2001, 9. mesto na EP 2003
Mlajši člani	8. mesto na EP 1994, 7. mesto na EP 1996, 2. mesto na EP 1998 , 1. mesto na EP 2000 , 6. mesto na SP 2001, 6. mesto na EP 2002, 1. mesto na EP 2004
Mladinci	7. mesto na EP 1994, 7. mesto na EP 1998, 9. mesto na EP 2000, 2. mesto na EP 2002 , 7. mesto na SP 2003
Kadeti	7. mesto na EP 1997, 12. mesto na EP 1999, 6. mesto na EP 2003, 8. mesto na EP 2004
Kadetinje	12. mesto na EP 1995
Mladinke	10. mesto na EP 2002

Odmevnejši rezultati moštev košarkarskih društev:

KK Olimpija	1. mesto evropski pokal 1994 , 3. mesto v EL 1997 , osmina finala v EL 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003
KK P. Laško	četrto finale evropski pokal 1999, polfinale Koračev pokal 2002
KK Krka	četrto finale Suproliga 2001, 2. mesto Suproliga 2003
ŽKK Ježica	5. mesto v EL 1994

Slovenski igralci (reprezentanti) v NBA, NCAA in kakovostnih evropskih moštvih:

Marko Milič (NBA-Phoenix Suns, Španija, Italija), Radoslav Nesterović (Italija, NBA-Minnesota Timberwoles), Primož Brezec (NBA-Indiana Pacers), Boštjan Nachbar (Italija, NBA-Houston Rockets) Gregor Fučka (Italija), Jure Zdovc (Italija, Francija, Grčija, Turčija), Teoman Alibegović (Italija, Nemčija, Turčija, Španija), Boris Gorenc (Francija, Italija), Slavko Kotnik (Italija, Španija, Grčija), Polona Dornik (Italija, Španija), Boštjan Leban (NCAA) Roman Horvat (Izrael, Španija, Nemčija), Walter Jeklin (Poljska), Marko

Tušek (Italija), Aleš Kunc (NCAA, Francija), Goran Jagodnik (Turčija, Rusija), Gregor Hafnar (Italija), Matjaž Smodiš (Italija), Sani Bečirovič (Italija), Ervin Dragšič (Francija), Simon Petrov (Francija), Marko Maravič (Belgija) Jaka Lakovič (Grčija) Aleksander Vujačić (Italija), Erazem Lorbek (NCAA-Michigan State University).

Slovenski trenerji, ki so vodili člansko reprezentanco Slovenije:

Moški: Zmagor Sagadin, Janez Drvarič, Andrej Urlep, Boris Zrinski, Slobodan Subotić
Ženske: Sergej Ravnikar, Tone Corel, Branko Lah, Dragomir Bukvič

Slovenski sodniki, ki so sodili na kakovostnih mednarodnih tekmovanjih:

Tekmovanja reprezentanc: Iztok Rems, Kamnikar Aleš, Jelen Andrej, Fišer Stojan, Pukl Sašo, Kolar Roman.

Košarka je zanimiva tudi za različne javne medije na državni in lokalni ravni. Televizije na področju Slovenije predvajajo tekme slovenskih košarkarskih društev v mednarodnih tekmovanjih in državnem prvenstvu ter tekme državnih članskih reprezentanc.

Reportaže s tekem šolske košarkarske lige predvajajo lokalne televizijske postaje in komercialna televizija. Velik pomen pri širjenju popularnosti imajo tudi tuji in domači proizvajalci športne opreme in brezalkoholnih pijač, ki sponzorirajo nekatere košarkarske prireditve.

Kljub dobrim rezultatom, ki smo jih dosegli po osamosvojitvi, se z doseženim ne smemo zadovoljiti. Košarka se po vsej Evropi zelo hitro razvija, kar dokazuje vedno večje število evropskih igralcev v NBA. Ker bo konkurenca vedno hujša, bo moral biti razvoj košarke pri nas še bolj usmerjen v kakovost na organizacijski in strokovni ravni. To še posebno velja za tiste nosilce košarke, ki so neposredno odgovorni za kakovostni razvoj slovenske košarke (društva nosilci kakovostne košarke in Košarkarska zveza Slovenije).

Kot vodilo prihodnjega dela omenjenih nosilcev košarke v Sloveniji lahko postanejo nekatera gesla NBA: **ljubezen** (do igre), **navdušenje** (entuziazem), **odličnost** (na vseh področjih delovanja), **ustvarjalnost**, **sodelovanje** (na vseh ravneh), **zdrava tekmovalnost**, **vera v uspeh** in **ponos** (ob ustrezni samokritičnosti).

Izkušnje iz preteklih let dokazujejo, da lahko slovenska košarka le tako obdrži sedanjo raven in popularnost. Uspehi kakovostnih društev in državnih reprezentanc namreč pozitivno vplivajo na večjo samozavest in motiviranost za kakovostno delo tudi v drugih košarkarskih okoljih, hkrati pa postane košarka tudi bolj zanimiva za otroke, mladino, gledalce in sponzorje.

V nadaljevanju bo s pokončnimi črkami opisana obstoječa organiziranost ali dejavnost, ki daje dobre rezultate, s *poševnimi črkami* pa tiste dejavnosti, ki naj bi jih v prihodnosti izboljšali ali uvedli.

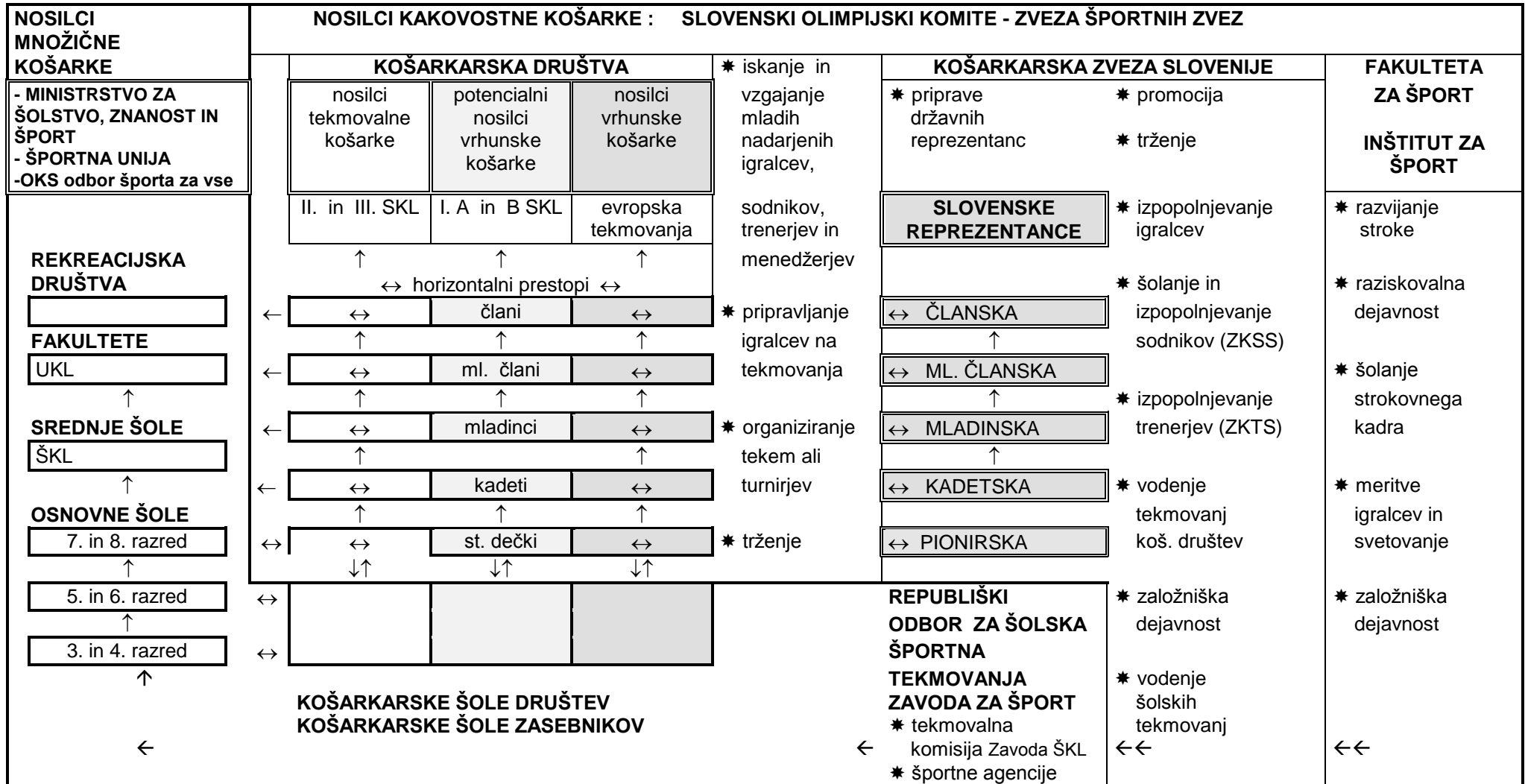
2. ORGANIZACIJSKI MODEL KOŠARKE V SLOVENIJI

Model organiziranosti, ki bo opisan v nadaljevanju daje dobre rezultate, *zato ga bomo v prihodnosti le izpopolnjevali in po potrebi prilagajali novim razmeram.* V Sloveniji delimo nosilce košarke na nosilce množične ter kakovostne moške in ženske košarke. Prvi se

ukvarjajo s košarko v šolah in rekreacijsko košarko, drugi pa s kakovostno in vrhunsko košarko. Med seboj so tesno povezani.

2.1 Nosilci košarke in njihove naloge

NOSILCI KOŠARKE V SLOVENIJI IN NJIHOVE NALOGE

Opomba: model je enak za oba spola

2.1.1 Nosilci množične košarke

Šolska športna vzgoja in šolski šport je v Sloveniji pod nadzorom Ministrstva za šolstvo, znanost in šport. Šolska športna tekmovanja vodi na državni ravni Odbor za šolska športna tekmovanja pri Zavodu za šport RS v sodelovanju z nacionalnimi panožnimi športnimi zvezami. Na lokalni in državni ravni pa pomagajo organizirati tekmovanja različni organizatorji.

2.1.1.1 Osnovne šole

Po novi šolski zakonodaji za devetletne osnovne šole je celotno osnovnošolsko obdobje razdeljeno na tri dele (triletja). Ta ustrezajo trem razvojnim obdobjem učencev in učenk: obdobje od 6. do 9. leta (1., 2. in 3. razred), obdobje od 9. do 12. leta (4., 5. in 6. razred) in obdobje od 13. do 15. leta (7., 8. in 9. razred).

Vsako obdobje ima svoje specifičnosti. V učnem načrtu za športno vzgojo so tem specifičnostim prilagojeni operativni cilji ter praktične in teoretične vsebine. Med temi vsebinami imajo pomembno vlogo različne gibalne naloge in igre z žogo. Med njimi ima pomembno mesto tudi košarka. V prvem triletju je poudarek na motoriki z žogo, v drugi na malih športnih igrah (mali košarki), v tretji pa na velikih športnih igrah (tudi košarki).

V interesnih športno-vzgojnih dejavnostih (košarkarskih krožkih ŠŠD) trenirajo košarko tisti učenci in učenke, ki si to želijo. Med njimi so tudi košarkarsko nadarjeni otroci.

Treningi in tekmovanja potekajo v treh kategorijah:

kategorija	v osemletkah	v devetletkah
najmlajši dečki in deklice	3. in 4. razred	4. in 5. razred
mlajši dečki in deklice	5. in 6. razred	6. in 7. razred
starejši dečki in deklice	7. in 8. razred	8. in 9. razred

Pri vodenju košarkarskih krožkov in treniranju posameznih moštev, pomagajo pedagogom športne vzgoje trenerji iz košarkarskih društev ali zasebniki (v okviru njihovih košarkarskih šol), pri organizaciji tekmovanj pa Komisija za šolsko košarko KZS, Tekmovalna komisija Zavoda ŠKL, športne agencije in drugi.

Po dosedanjih izkušnjah sodeč, daje medsebojno sodelovanje med osnovnimi šolami in košarkarskimi društvi najboljše rezultate pri iskanju in treniranju mladih košarkarjev in košarkaric, zato moramo to sodelovanje v prihodnosti še razširiti in izboljšati. Še posebno skrb bomo morali usmeriti v delo z najmlajšimi ter mlajšimi dečki in deklicami. Ti predstavljajo širok temelj, iz katerega društva izbirajo nadarjene igralce in igralke za moštva starejših dečkov in deklic. Hkrati si na ta način širijo krog mladih ljubiteljev košarke.

V zadnjih letih so se začeli košarkarski klubi oz. društva umikati iz osnovnih šol. Inicijativo za delo s podmladkom so prepustila zasebnikom. Kar je slabo iz več razlogov: izpraznjeno mesto so zapolnila društva iz drugih športov, selekcioniranje za košarko ustreznih otrok se je zožilo ali pa poteka le po dveh neustreznih in neakovostnih merilih: interesu otrok in sposobnosti staršev, da plačajo šolnino.

2.1.1.2 Srednje in visoke šole (fakultete)

Na teh šolah se ukvarjajo s košarko pri pouku športne vzgoje in v košarkarskih krožkih njihovih športnih društev. V slednjih naj bi trenirali predvsem tisti igralci in igralke, ki se niso uvrstili v moštva košarkarskih društev. Organizacijo njihovih tekmovanj izvajajo: Odbor za šolska športna tekmovanja pri Zavodu za šport RS, Tekmovalna komisija Zavoda ŠKL, Slovenska univerzitetna športna zveza (SUSA) in drugi.

V prihodnosti bomo posvetili večjo pozornost razvoju ženske srednješolske in visokošolske košarke. Predvidevamo, da bo to posredno vplivalo na formiranje novih ženskih košarkarskih društev.

Število šolskih ekip v šolskem tekmovanju PF v sezonah 1999/2000, 2000/2001 in 2001/2002

sezona 1999/2000	osnovne šole			
kategorija	mlajši (11-12 l.)		starejši (13-14 l.)	
spol	dečki	deklice	dečki	deklice
število ekip v PF	204	101	267	139

Št. sodelujočih šol v PF: 271 šol in 756 ekip s približno 10.000 sodelujočih učencev in učenk v obeh starostnih kategorijah

sezona 2000/2001	osnovne šole			
kategorija	mlajši (11-12 l.)		starejši (13-14 l.)	
spol	dečki	deklice	dečki	deklice
število ekip v PF	212	96	268	135

Št. sodelujočih šol v PF: 276 in 765 ekip s približno 10.000 sodelujočih učencev in učenk v obeh starostnih kategorijah

sezona 2001/2002	osnovne šole			
kategorija	mlajši (11-12 l.)		starejši (13-14 l.)	
spol	dečki	deklice	dečki	deklice
število ekip v PF	224	97	272	133

Št. sodelujočih šol v PF: 268 in 726 ekip s približno 10.000 sodelujočih učencev in učenk v obeh starostnih kategorijah

2.1.1.3 Rekreativna društva

Za razvoj športne rekreacije v Sloveniji skrbita Športna unija Slovenije in Odbor športa za vse pri OKS. Pri organizaciji rekreativnih košarkarskih tekmovanj jim pomagajo in bodo pomagale športne agencije in drugi.

Pomembno promocijsko in rekreativno vrednost ima tudi ulična košarka. V Sloveniji jo vsako leto organizirano igra prek 2000 moštev. Za razvoj ulične košarke skrbijo in bodo skrbeli športne agencije in zasebniki.

2.1.2 Nosilci kakovostne košarke

Za razvoj kakovostnega in vrhunskega športa v Sloveniji je zadolžen Olimpijski komite Slovenije - Zveza športnih zvez. Za razvoj posamezne športne zvrsti pa športni klubi oz. društva in njihove nacionalne panožne športne zveze.

2.1.2.1 Košarkarska društva

Temeljni nosilci kakovostne košarke so moška in ženska košarkarska društva. Usmeritev delovanja teh društev mora biti dolgoročna. Taka usmeritev zagotavlja tudi stabilnost v doseganju kratkoročnih ciljev. Ti morajo postati stvarni, oziroma v skladu z možnostmi (še posebno to velja za članske ekipe).

Klubi oz. društva naj bi bolj kot do sedaj:

- poskrbela za stabilen in stvarnim ciljem primeren dotok finančnih sredstev
 - zagotovila optimalne pogoje za redno treniranje in tekmovanje vsem kategorijam igralcev in igralk
 - skrbela za razvoj kakovostne košarke na svojem območju
- ⇒ **pomagala organizirati delo v košarkarskih krožkih osnovnih šol na svojem območju ali vodila košarkarsko šolo društva**
- ⇒ *pomagala pri organizacij šolskih tekmovanj dečkov in deklic*
- ⇒ **izvajala sistematično (vsakoletno) usmerjanje nadarjenih otrok v košarko ter začetno, etapno in dopolnilno selekcioniranje igralcev in igralk vseh starostnih kategorij**
- ⇒ *skrbela za iskanje in usposabljanje trenerskega, sodniškega in organizacijskega kadra in jim zagotovila ustrezen status*
- ⇒ *aktivno sodelovala v organih in komisijah Košarkarske zveze Slovenije.*

Št. ekip v tekmovanjih košarkarskih društev v sezonah 1999/2000, 2000/2001 in 2001/02

sezona 1999/00	člani	mladinci	kadeti	pionirji	članice	mladinke	kadetinje	pionirke
število ekip	74	51	61	79	8	8	17	21

vseh moških ekip: 265

vseh ženskih ekip: 54

sezona 2000/01	člani	mladinci	kadeti	pionirji	članice	mladinke	kadetinje	pionirke
število ekip	80	47	67	78	7	8	21	19

vseh moških ekip: 272

vseh ženskih ekip: 55

sezona 2001/02	člani	mladinci	kadeti	pionirji	članice	mladinke	kadetinje	pionirke
število ekip	80	47	68	82	10	9	20	20

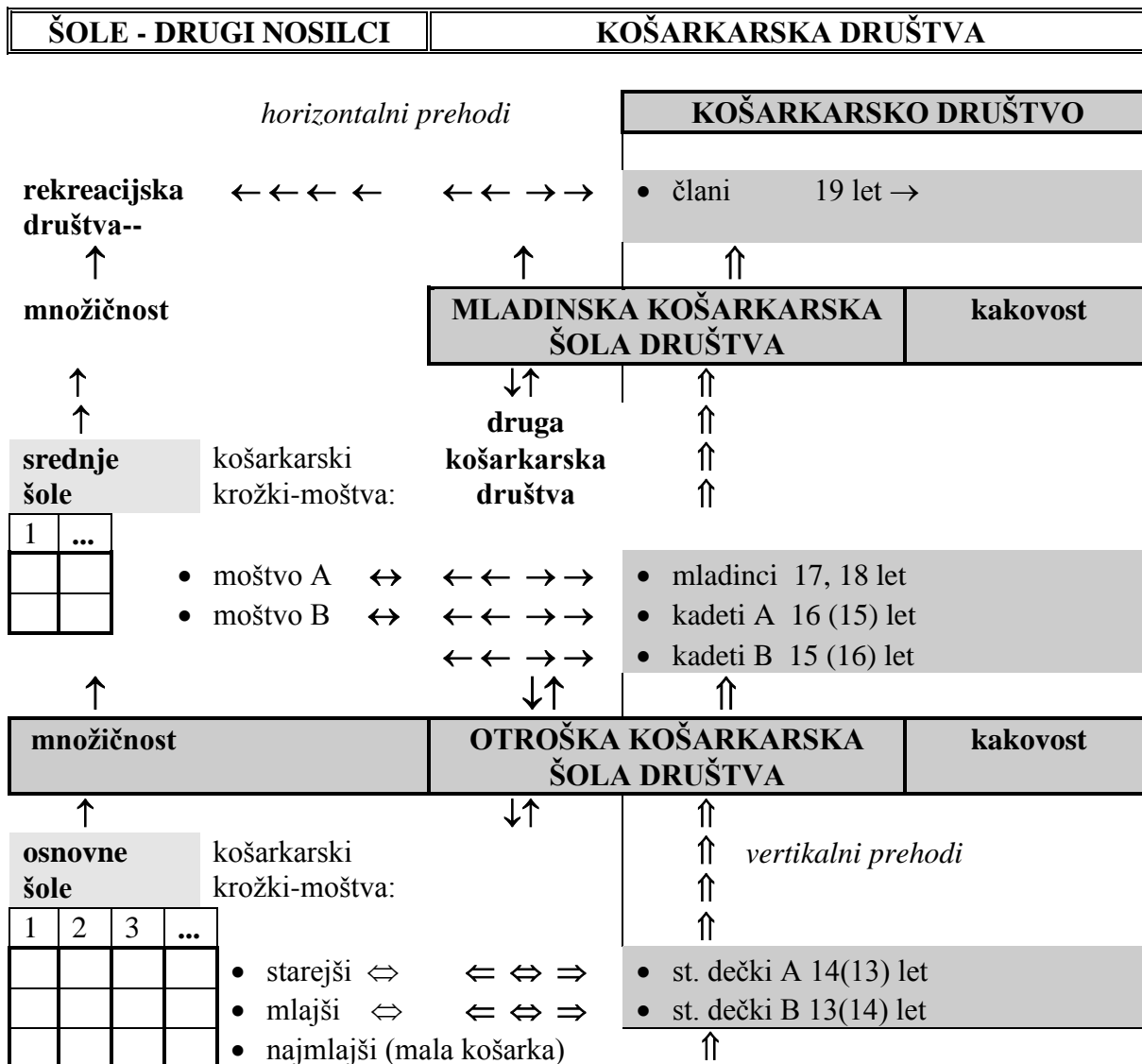
vseh moških ekip: 277

vseh ženskih ekip: 59

Glede na kakovost članske ekipe in drugih pogojev delovanja se košarkarska društva nosilci kakovostne košarke razvrščajo v tri kategorije:

- a) nosilci vrhunske košarke
 b) nosilci kakovostne košarke oz. potencialni nosilci vrhunske košarke
 c) nosilci tekmovalne košarke.

Model poveznosti društva z drugimi nosilci košarke, ki daje dobre rezultate

Opomba: model je enak za oba spola

2.1.2.1.1 Košarkarska društva nosilci vrhunske košarke

Vrhunski šport

»Vrhunski šport je priprava in tekmovanje športnikov, ki imajo status svetovnega, mednarodnega in perspektivnega razreda«. (Nacionalni program športa v Republiki Sloveniji, maj 2000).

Košarkarska društva, ki so nosilci vrhunske košarke nastopajo v mednarodnih tekmovanjih, kamor se uvrstijo na podlagi doseženih rezultatov v državnem prvenstvu. So neposredno odgovorni za razvoj kakovosti slovenske košarke in razvoj najperspektivnejših igralcev in igralk.

Ti klubi oz. društva naj bi:

- imeli B moštvo vključeno v republiško tekmovanje ali imeli svoje zelo nadarjene, vendar še neoblikovane igralce ali igralke v drugih društvih, v katerih se bodo igralsko kalili
- imeli registrirano dvorano za redno treniranje in igranje tekem
- imeli vsaj tri profesionalne trenerje (eden od njih bi moral skrbeti **izključno** za delo z mlajšimi kategorijami), profesionalnega direktorja (menedžerja), sekretarja in fizioterapevta
- bili sposobni (organizacijsko) zagotoviti bivanje, šolanje in redno treniranje najperspektivnejšim in najkakovostnejšim igralcem oziroma igralkam iz drugih krajev Slovenije in tujine
- omogočili najmanj desetkrat tedensko treniranje pionirskemu, kadetskemu, mladinskemu in članskemu moštvu
- opravili vse obveznosti do perspektivnih in kategoriziranih igralcev, ki jih bo določil strokovni svet KZS
- bili sposobna pokriti vse finančne obveznosti do igralcev, strokovnih in drugih delavcev v društvu.

Ti klubi oz. društva bi morali za delo s podmladkom izkoristiti sredstva, ki jih razpisuje država za nacionalne panožne športne šole. Košarkarska zveza Slovenije pa bi morala imeti nadzor nad njihovim delovanjem in kakovostjo.

Dosedanje izkušnje kažejo, da za normalni osebnostni in košarkarski razvoj nadarjenih igralcev ni dovolj samo kakovostni trening (samo z njim oblikujemo čustveno hladne igralce), zelo pomembna je tudi ustrezna vzgoja. Trenerji v teh društvih bodo morali bolj misliti, kako bodo tem igralcem oblikovali ustrezne pozitivne vrednote, motive in čustva do samega sebe, šole, športa, košarke, države, društva in moštva. Samo tako vzgojeni mladi igralci bodo lahko maksimalno izkoristili potencial, ki ga imajo v sebi.

Te vrednote, motive in čustva lahko mladi igralci usvojijo le v klubu oz. društvu z jasno oblikovano strategijo igralnega, čustvenega in socialnega razvoja nadarjenih igralcev ter v ustrezno struktuiranemu kakovostnemu moštvu, s primerno konkurenco na posameznih igralnih mestih. Tako moštvo mora imeti tudi ustrezno visoke moštvene in posamične tekmovalne in druge ambicije, ki aktivirajo celotno osebnost igralcev.

Pri tovrstnem kadrovanju nadarjenih igralcev iz drugih slovenskih košarkarskih klubov oz. društev pa ti klubi oz. društva ne smejo pretiravati. Preveliko število kakovostnih igralcev v eni ekipi zmanjšuje njihov čas igranja in hkrati konkurenco v ekipah drugih klubov oz. društev, kar negativno vpliva na celovit razvoj nadarjenih igralcev. Kar nekaj nadarjenih igralcev je v zadnjih letih zaradi takšne politike propadlo.

Ocenjujemo, da je v slovenski košarki zaradi izredno hitre in močne komercializacije prišel odločilen trenutek, ki narekuje nove odnose med nosilci kakovostne košarke. Glede na to, da nas je malo, ne smemo slepo kopirati drugih, saj lahko vsak nepremišljen poseg korenito zamaje temelje slovenske košarke. Zato pričakujemo, da vrhunski klubi oz. društva ne bodo mislili samo nase, temveč, da bodo iskali ustrezne rešitve (kompromise) z drugimi klubi oz. društvi, v dolgoročno korist celotne slovenske košarke in posredno njih samih (da bodo tudi v prihodnje kazali odgovoren odnos do razvoja celotne slovenske košarke in ne samo njih samih).

(Vsi smo v istem, majhnem in nestabilnem čolnu, hkrati pa nekateri prehajajo v večji čoln (Evropo), zato morajo biti zelo pazljivi, da se mali čoln ne prevrne. Leta 1978 smo to katastrofo že enkrat doživeli (razmere so bile podobne sedanjim). Njene posledice smo popravljali skoraj 20 let!)

2.1.2.1.2 Košarkarska društva nosilci kakovostne košarke (potencialni nosilci vrhunske košarke)

Kakovostni šport

»V kakovostni šport sodijo priprave in športna tekmovanja ekip in posameznikov, ki nimajo objektivnih strokovnih, organizacijskih in materialnih možnosti za vključitev v programe vrhunskega športa in ki jih program športne rekreacije ne zadovoljuje, so pa pomemben dejavnik razvoja športa.

V program kakovostnega športa so vključeni registrirani športniki, člani nacionalnih panožnih zvez, ki nastopajo v uradnih tekmovalnih sistemih do naslova državnih prvakov.«
(Nacionalni program športa v Republiki Sloveniji, maj 2000).

Klubi oz. društva nosilci kakovostne košarke oz. potencialne vrhunske košarke nastopajo v I. SKL (brez tistih iz prve kategorije, ki pa morajo nastopati tudi v državnem prvenstvu). So neposredno odgovorni za razvoj kakovosti slovenske košarke in razvoj perspektivnih igralcev in igralk.

Klubi oz. društva iz te kategorije naj bi:

- *imeli vsaj dva profesionalna trenerja (enega za člansko moštvo, drugega za delo z mlajšimi kategorijami), profesionalnega sekretarja in honorarno zaposlenega fizioterapevta*
- *bili organizacijsko in gmotno sposobna zagotoviti bivanje, šolanje in redno treniranje perspektivnim igralcem iz drugih krajev Slovenije*
- *zagotovili najmanj osemkrat tedensko treniranje pionirskemu, kadetskemu, mladinskemu in članskemu moštvu*
- *opravili vse obveznosti do perspektivnih igralcev oziroma igralk, ki jih bo določil strokovni svet KZS*
- *aktivno sodelovali v strokovnih organih in komisijah KZS.*

Tudi ti klubi oz. društva bi morali za delo s podmladkom izkoristiti sredstva, ki jih razpisuje država za nacionalne panožne športne šole.. Košarkarska zveza Slovenije pa bi morala imeti nadzor nad njihovim delovanjem in kakovostjo.

2.1.2.1.3 Košarkarska društva nosilci tekmovalne košarke

Društva nosilci tekmovalne košarke nastopajo s članskimi ekipami v nižjih ligah. So posredno odgovorni za razvoj kakovosti slovenske košarke.

Ti klubi oz. društva naj bi:

- *zagotovili najmanj štirikrat tedensko treniranje pionirskemu, kadetskemu, mladinskemu in članskemu moštvu*
- *opravili vse obveznosti do perspektivnih igralcev oziroma igralk, ki jih bo določil strokovni svet KZS.*

Morala bi tudi tesno sodelovati z osnovnimi šolami.

2.1.3 Drugi nosilci

2.1.3.1 Košarkarska zveza Slovenije

Košarkarska zveza je prostovoljna zveza društev in organizacij v Sloveniji, katerih osnovna dejavnost je športna igra košarka (8. člen Statuta KZS). Opravlja naloge, ki so skupnega pomena za košarkarska društva v Sloveniji in zastopa interese slovenske košarke v FIBA in drugih mednarodnih košarkarskih organizacijah.

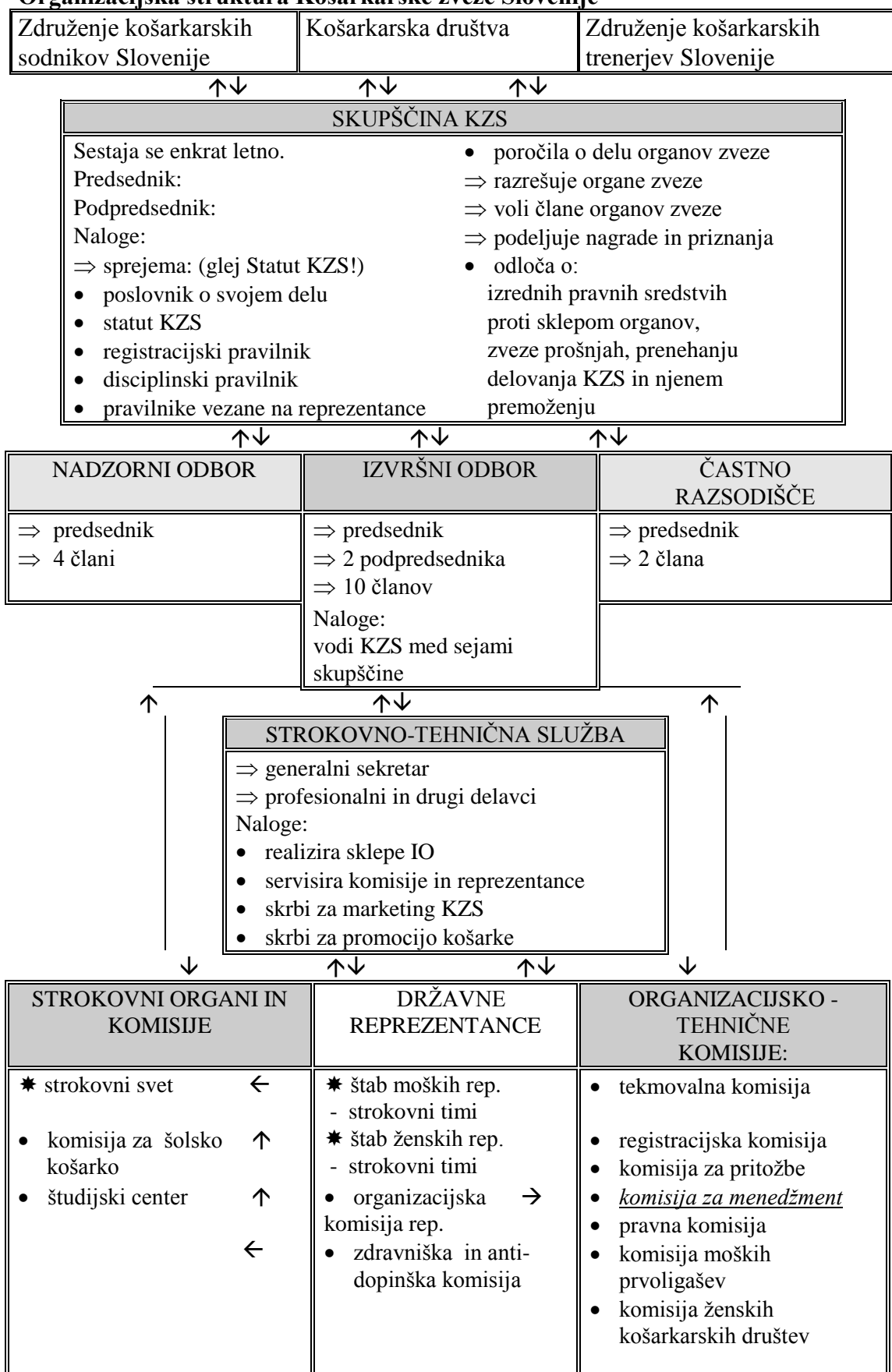
Njene naloge so:

- *skrb za razvoj košarke in njeno promocijo,*
- organiziranje in vodenje državnih prvenstev in vseh drugih tekmovanj,
- *skrb za moške in ženske državne reprezentance ,*
- *organiziranje in strokovno izpopolnjevanje igralcev, trenerjev, sodnikov, tehničnih komisarjev in menedžerjev,*
- *skrb za založniško dejavnost, propagando in trženje,*
- sodelovanje z drugimi podobnimi organizacijami, ki lahko prispevajo k razvoju košarke,
- organiziranje športnih prireditev, prodaja športnih pripomočkov in nudenje strokovnih uslug na vseh področjih košarkarskega športa v skladu z veljavno zakonodajo,
- skrb za mednarodno sodelovanje,
- *spodbujanje razvoja košarkarskih okolij,*
- sodelovanje v delu organov OKS-ZŠZ in državnih organov (Strokovni svet za šport, Fundacija za financiranje športnih organizacij in v drugih organih ter komisij) preko svojih imenovanih predstavnikov,
- sodelovanje v delu organov in komisij FIBA in drugih mednarodnih košarkarskih organizacijah prek svojih imenovanih predstavnikov,
- *delovanje proti uporabi dopinga in postopkov, ki so prepovedani s strani MOK ali FIBA,*

Za uspešno delovanje so na KZS potrebni vsaj naslednji profesionalni ali pogodbeni kadri:

- generalni sekretar,
- namestnik generalnega sekretarja – vodja finančne službe,
- strokovni delavec – vodja državnih reprezentanc,
- poslovni sekretar,
- trije organizacijsko-strokovni delavci (za tekmovanja moških, žensk in mladih),
- tehnični asistent – ekonom,
- tajnica,
- *strokovni delavec - trener – za moško in žensko košarko,*
- *strokovni delavec za marketing,*
- *strokovni delavec za informatiko.*

Organizacijska struktura Košarkarske zveze Slovenije

2.1.3.2 Območne košarkarske zveze

So zveze košarkarskih klubov oz. društev na geografsko zaokroženem področju. Trenutno ne delujejo, vendar se lahko v skladu z 9. členom Statuta KZS formirajo. Bilo bi primerno, da na osnovi že obstoječega modela selekcioniranja po področjih oblikujemo tudi ta del organiziranosti v slovenski košarki in ga tako osmislimo.

2.1.3.3 Športne agencije in zavodi

Športne agencije in zavodi:

- organizirajo šolska in rekreativna tekmovanja,
- spodbujajo razvoj rekreativne košarke na svojem področju.

2.1.3.4 Zasebniki z ustrezno licenco

Zasebniki z ustrezno licenco bodo lahko:

- *organizirali in vodili košarkarske šole in košarkarske taborne,*
- *organizirali in vodili šolska tekmovanja ali tekmovanja društev mlajših kategorij,*
- *organizirali in vodili rekreativna tekmovanja.*

Licenciranje zasebnikov za opravljanje teh dejavnosti bo moralo biti izvedeno skladno z določili Zakona o športu.

2.1.3.5 Fakulteta za šport - Inštitut za šport

Naloge osrednjih slovenskih pedagoško-strokovno-raziskovalnih institucij s področja športa so:

- razvijanje stroke,
- šolanje pedagogov športne vzgoje in njihovo izpopolnjevanje,
- šolanje trenerjev košarke ,
- *šolanje šolskih košarkarskih sodnikov,*
- testiranje celotnega psihosomatičnega statusa perspektivnih igralcev in igralk,
- strokovno svetovalno delo,
- izvajanje računalniških storitev za košarkarske potrebe,
- skrb za založniško dejavnost,
- raziskovanje delo in posredovanje izsledkov v prakso.

Na formalni ravni sodeluje s strokovnim svetom KZS preko vodje panožnega tima na Inštitutu za šport. Neformalno pa s svojimi specialisti in študenti, ki usmerjajo košarko v različnih strokovnih organih KZS in državnih reprezentancah. S tovrstnim sodelovanjem obeh institucij bomo nadaljevali tudi v prihodnje.

3. DELO S PERSPEKTIVNIMI IGRALCI IN IGRALKAMI

»Temelj vrhunškega športa je kakovostna športna vzgoja, kjer je posebej pomembna primerna priprava mladih, usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport. Prav njihovim programom bo treba dati največjo vsebinsko, metodološko in materialno-finančno podporo. Odločilno vlogo pri tem morajo opraviti društva, nacionalne panožne športne zveze, Olimpijski komite Slovenije – Združenje športnih zvez, šole, lokalne skupnosti in država. (Nacionalni program športa v Republiki Sloveniji, maj 2000).

3.1 Športna vzgoja otrok, usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport

Športna vzgoja pomeni v tem obdobju temeljno pripravo na športno uspešnost. Tekmovalni dosežek je samo eno od meril uspešnega dela z otroki. Poleg tega je zelo pomembno uravnoteženo doseganje učnih in vzgojnih ciljev, ki jih mora pedagog – trener zasledovati in uresničevati v tem občutljivem obdobju zorenja mladih športnikov.

V programe so lahko vključeni otroci, ki imajo interes, sposobnosti, ustrezne osebne značilnosti in visoko motivacijo, da lahko postanejo vrhunski športniki.

(Nacionalni program športa v Republiki Sloveniji, maj 2000).

3.2 Športna vzgoja mladine, usmerjene v kakovostni in vrhunski šport

Programi športne vzgoje zajemajo načrtno vzgojo mladih športnikov, ki so usmerjeni v doseganje vrhunskih rezultatov, primerljivih z dosežki vrstnikov v mednarodnem merilu. Programi morajo omogočati ob športnih uspehih tudi uspešno izobraževanje. *(Nacionalni program športa v Republiki Sloveniji, maj 2000).*

Skladno z usmeritvami v Nacionalnem programu športa v Sloveniji je v košarki zasnovan naslednji model procesa usmerjanja, treniranja in selekcioniranja.

3.3 Model procesa usmerjanja, treniranja in selekcioniranja

Model, ki bo opisan v nadaljevanju, je nastal leta 1988. Oblikovan je bil na temelju izkušenj košarkarskih klubov oz. društev, ki so dosegli izredno dobre rezultate v delu s podmladkom v preteklih letih, dela z reprezentancami na Košarkarski zvezi Slovenije in raziskovalnih izsledkov.

V okoljih, kjer je bil upoštevan, se je izkazal kot stvaren in učinkovit, zato ga bomo izvajali tudi v prihodnje in ga sproti izpopolnjevali. Bolj bomo morali izkoristiti možnosti, ki jih nudi Nacionalni program športa v tistem delu, ki govori o panožnih športnih šolah.

starost - kategorije	proces	proces	proces
	vsestranskega	usmerjanja v	izbiranja
	treniranja	košarko in v	
	in specializacije	igralne vloge	
nad 20 let ↑ člani, članice	funkcionalni trening		za članska moštva 6. etapa ↑
20 let ↑ 19 let ml. člani-članice	večstranski in poglobljeni specialni trening	poglobljeno usmerjanje, v širše ali ožje igralne vloge	za moštva mlajših članov 5. etapa ↑
18 let ↑ 17 let mladinci-mladinke	večstranski in poglobljeni specialni trening	poglobljeno usmerjanje, v širše ali ožje igralne vloge	za mladinska moštva 4. etapa ↑
16 let ↑ 15 let kadeti-kadetinje	večstranski in uvodni specialni trening	usmerjanje v širše igralne vloge	za kadetska moštva 3. etapa ↑
14 let ↑ 13 let st. dečki-deklice	vsestranski košarkarski trening	iskanje posebnosti v igri igralcev (neodvisno od znanja)	za moštva star. dečkov in deklic 2. etapa ↑
12 let ↑ 11 let ml. dečki-deklice A	vsestranski košarkarski trening		za moštva mlajših dečkov in deklic 1. etapa ↑
10 let ↑ 9 let ml. dečki-deklice B	uvodni (igrivi) košarkarski trening	iskanje za košarko primernih otrok	mala košarka
		usmerjanje ↑	
		gibalno sposobnih otrok v košarko	

Usmerjanje je način razvrščanja (klasificiranja) otrok ali igralcev v skupine (po izbranih kriterijih), ki se ločijo med seboj po določenih bistvenih lastnostih. Poznamo usmerjanje motorično nadarjenih otrok v košarko in usmerjanje igralcev v njim ustrezno igralno vlogo.

Drugo usmerjanje je postopek razvrščanja igralcev v skupine, ki se ločijo po tistih bistvenih lastnostih, po katerih se ločijo posamezni **tipi igralcev**. Po tem postopku začnemo uvajati specialni proces treniranja, ki je značilen za posamezni tip igralce oziroma njegovo igralno vlogo.

Tipi igralcev so skupine igralcev, ki imajo podobne prevladujoče lastnosti in značilnosti, ki jim zagotavljajo uspešno igranje ene, dveh ali več igralnih vlog.

V košarki so poznani trije temeljni tipi igralcev: **branilci, krila in centri**, ki se ločijo med seboj po določenih značilnostih, lastnostih in znanju. Poleg omenjenih temeljnih tipov igralcev je vse več **večstranskih**, poluniverzalnih ali polivalentnih (visoki branilec, krilni center) in **vsestranskih** ali univerzalnih tipov igralcev.

Različni tipi igralcev igrajo različne **igralne vloge**, znotraj njih pa opravljajo različna **igralna opravila ali naloge** na določenih delih igrišča (centri večinoma ob in v trapezu, zunanji igralci pa pretežno okoli trapeza). Igralna opravila v okviru igralne vloge so splošna in posebna. Splošna veljajo za vse igralce, ki igrajo določeno igralno vlogo, posebna pa so povezana s posebnostmi posameznega igralca.

Večstranski in vsestranski tipi igralcev imajo tako strukturo značilnosti, lastnosti in znanja, ki jim omogoča uspešno igranje več igralnih vlog.

Usmerjanje igralcem v njim primerne igralne vloge je **dinamični proces**, saj lahko igralec preide, pod vplivom razvoja in ustreznega procesa treniranja, iz enega tipa v drugega, s tem pa tudi spremeni ali razširi igralno vlogo. *Za vsakega igralca je zelo pomembno, da trenerji ugotovijo, katera igralna vloga (vloge) in znotraj njih igralna opravila (naloge), mu trenutno najbolj ustrezajo, oziroma katere najbolj koristijo moštvu. Hkrati morajo ugotoviti, v katero smer bi bilo smotno igralno vlogo (vloge) igralca razviti, da bo v absolutni konkurenci njegova uspešnost največja. Velik pomen pri prehajanju iz eno v drugo igralno vlogo ima tudi tehnično-taktično znanje. Če je to večstransko ali vsestransko, bodo prehodi lažji.*

Izbiranje (selekcijiranje) je proces izbiranja najboljših igralcev na različnih etapah njihovega razvoja. Predstavlja pedagoški proces, ki je tesno povezan s temeljnim in specialnim procesom treniranja. Poteka na najmanj dveh stopnjah.

Na **prvi stopnji** je proces izbiranja nadgradnja procesa usmerjanja otrok v posamezni šport. Z njim izločimo iz skupine otrok, ki so bili usmerjeni v košarko tiste, ki so v njej uspešnejši ali pa imajo visok potencial, ki ga pa trenutno še ne znajo izkoristiti v igri. Povezan je s temeljno fazo procesa treniranja (vsestranskim treniranjem).

Na **drugi stopnji** je proces izbiranja nadgradnja procesa usmerjanja mladih igralcev oziroma igralcev v ustrezno igralno vlogo. Z njim izločimo iz skupine mladih igralcev, ki so usmerjeni v določeno igralno vlogo (vloge) tiste, ki so v njej uspešnejši. Povezan je s specialno fazo procesa treniranja (večstranskim in specializiranim procesom treniranja).

Pri selekcijiranju moramo paziti, da ne bomo prehitro izločili igralcev oziroma igralcev, ki so nadpovprečno visoki, ki imajo občutek za met, so pa trenutno v igri, zaradi razlogov (različnih pomanjkljivosti), še neučinkoviti. To še posebno velja v obdobju pospešene rasti.

Kakovostni razvoj in s tem igralno dozorevanje košarkarjev traja deset in več let. Poteka v več fazah, ki so tesno povezane z njihovim telesnim, psihičnim in socialnim dozorevanjem. Zaradi tega mora trener dobro poznati omenjene faze razvoja in grobe cilje, ki naj bi jih igralec dosegel v posamezni razvojni fazi.

3.4 Etape procesa priprave košarkarjev in košarkaric:

Razvoj košarkarjev in košarkaric poteka v štirih večjih razvojnih stopnjah in na treh kakovostnih ravneh: šolski (množični), društveni (kakovostni) in reprezentančni (najkakovostnejši):

razvojna stopnja	starostna kategorija	starost
1) Obdobje večstranske športne priprave		7 - 10
a) Etapa izgradnje široke športne osnove		7 - 8
b) Etapa seznanjanja z malo košarko	najml. dečki - deklice	9 - 10
2) Obdobje temeljne športne priprave		11 - 14
a) Etapa prehoda na veliko košarko	ml. dečki - deklice	11 - 12
b) Etapa univerzalnega treniranja	st. dečki - deklice	13 - 14
3) Obdobje univerzalno-specialne športne priprave		15 - 18
a) Etapa začetne specializacije	kadeti - kadetinje	15 - 16
b) Etapa poglobljene specializacije	mladinci - mladinke	17 - 18
4) Obdobje doseganja največjih dosežkov		19 →
a) Etapa ustaljevanja izražanja največjih dosežkov	ml. člani - članice	19 - 20
b) Etapa ustaljenega izražanja največjih dosežkov	člani - članice	21 →

Opozorilo: vse kar bo v tem poglavju napisano za igralce, velja tudi za igralke!

3.4.1 Kategorija najmlajših dečkov - deklic (starost 9 ali 10 let)

⇒ Usmerjanje

Gibalno sposobne otroke, ki so primerni za igranje košarke poiščemo, s pomočjo rezultatov iz športno-vzgojnega kartona ali s pomočjo ocen opazovanja otrok pri pouku športne vzgoje. Izberemo jih po treh kriterijih:

- a) telesni višini
- b) izbranih motoričnih sposobnostih (hitri moči, koordinaciji in hitrosti alternativnih gibov, natančnosti zadevanja, igralni iznajdljivosti v elementarnih ali malih moštvenih igrah). Podatke lahko dobimo pri športnih pedagogih v posamezni osnovni šoli.
- c) interesu (v tej fazi ne smemo izločiti otrok, ki niso bili izbrani po prej opisanem postopku, imajo pa interes za treniranje in igranje košarke).

⇒ Organizacija treniranja

V košarko usmerjeni otroci so vključeni v šolska moštva ali moštva društev male košarke. Tekmujejo v mali košarki v občinski in območni ligi.

⇒ Cilji

Navajanje otrok na redno treniranje in tekmovanje, seznanjanje z malo košarko in izenačevanje košarkarskega znanja. Tako bodo imeli vsi približno enaka izhodišča za prvi izbor.

⇒ Vsebina treniranja

Poudarek v procesu treniranja je na oblikovanju interesa za treniranje in igranje male košarke, na usvajanju osnovnih načinov košarkarskega gibanja brez žoge in z njo, na

seznanjanju z osnovnimi taktičnimi načeli, ki jih morajo igralci upoštevati v igri ter seznanjanju s pravili male košarke,.

⇒ Značilnosti igre

V igri igrajo štirje igralci. V obrambi igrajo osebno obrambo, v napadu pa prosto igro, v kateri upoštevajo samo osnovna načela (širino, gibanje in ravnotežje), ki jim omogočajo organizirano delovanje.

3.4.2 Kategorija mlajših dečkov - deklic (starost 11 in 12 let)

⇒ Selekcija

Prvi izbor igralcev opravimo pri prehodu v kategorijo mlajših dečkov. *Pri tem nam pomagajo podatki iz športno-vzgojnega kartona. Izberemo vse nadpovprečno visoke igralce, tiste, ki so bili na tekmah male košarke najuspešnejši in tiste, ki so v izbranih motoričnih testih dosegli nadpovprečne rezultate. S pomočjo baze podatkov športnega vzgojnega informacijskega sistema ponovno preverimo telesno višino vseh učencev te starosti. Če kdo še ni bil izbran, ga vključimo v proces treniranja. S tem se zavarujemo pred napako, ki smo jo morda storili pri prvem usmerjanju otrok v košarko.*

⇒ Organizacija treniranja

Igralci trenirajo v moštvih (reprezentancah) osnovnih šol pod vodstvom profesorjev športne vzgoje ali trenerjev društva, ki ima pokroviteljstvo nad košarkarskim krožkom te šole (alternativa: v košarkarskih šolah košarkarskih društev ali zasebnikov). Košarko igrajo v reprezentancah šol v občinskih, območnih ali državnih tekmovanjih.

⇒ Cilji

To obdobje je čas za usvajanje košarkarske tehnike ter temeljev posamične in skupinske taktike, zato je pomembno, da igralci kakovostno usvojijo vse temeljne in zahtevnejše tehnične elemente in kombinacije ter temeljne elemente posamične ter skupinske taktike. Če bodo ta čas zamudili, bodo lahko te pomanjkljivosti izredno težko nadoknadili. Poudarjeno tudi vzgajamo ambicioznost, delavnost in zdravo tekmovalnost.

⇒ Vsebina procesa treniranja

Igralce seznanimo s pravili velike košarke. Urimo in utrjujemo zahtevnejše tehnične elemente in kombinacije ter taktične elemente dveh igralcev. Hkrati izpopolnjujemo vse osnovne tehnične elemente in kombinacije ter posamične taktične elemente ter razvijamo njihove gibalne sposobnosti. Treniramo osebne obrambe in tako kolektivno taktiko v napadu, ki ne specializira igralnih vlog.

⇒ Značilnosti igre

Igrajo s petimi igralci, v obrambi osebne obrambe, v napadu proti njim (spodbujamo hitro in gibljivo igro). Gibanja v napadu usklajujejo v skladu z osnovnimi taktičnimi načeli.

3.4.3 Kategorija starejših dečkov - deklic (starost 13 in 14 let)

⇒ Selekcija

a) v klubih oz. društvih:

Do drugega izbora pride pri prehodu mlajših dečkov v kategorijo starejših dečkov. *Izbora mora biti strožji (norme za vrednotenje rezultatov morajo biti zahtevnejše), kajti v tem času se*

že mora pokazati perspektivnost in kakovost posameznih igralcev. Izvedemo ga s pomočjo ocen uspešnosti igranja in podatkov iz košarkarskega informacijskega sistema. Način je enak kot pri prvem izboru, le da upoštevamo tudi tempo razvoja posameznih gibalnih sposobnosti.

b) v reprezentanci:

Najperspektivnejše igralce oziroma igralke evidentiramo na tekmah šolskih moštev in moštev košarkarskih društev ter področnih selekcij (s pomočjo ocene uspešnosti igranja). Tiste, ki svojega potenciala še ne znajo izraziti v igri, pa predlagajo trenerji društev. *Kriteriji za izbor so: telesna višina, telesna teža, starost, absolutni staž, staž v aktualni kategoriji, višina odrida, rezultati teka na razdalji 20 metrov in teka na 2400 m, preciznost zadevanja, smisel za vodenje igre.*

Ožji izbor opravijo trenerji reprezentance po preglednih treningih, tekmah in testiranju morfološkega motoričnega in psihosocialnega stanja. Kriteriji za izbor so:

KRITERIJI ZA IZBOR

I

I_ USTREZNA STAROST in ZDRAVSTVENO STANJE (predpogoj)

I

I_ KAKOVOST IN IZKUŠNJE

I I

I I_ KAKOVOST IGRALCA

I I I_ absolutna

I I I_ dejanska (raven dejanske športne forme)

I I_ IGRALNE IZKUŠNJE v dejanskem ali podobnem tekmovanju

I

I_ USTREZNOST

I I_ glede na strukturo moštva

I I_ glede na možen ali izbran model taktike igre

I I_ glede na uigranost

I

I_ MEDSEBOJNI ODNOSI

I I_ s ključnimi igralci

I I_ z ostalimi igralci

I I_ s trenerjem

I

I_ STOPNJA STRINJANJA S CILJI

I_ s kolektivnimi in posamičnimi cilji (načrti)

I_ s programom in vsebino priprav na tekmovanje

I_ z vlogo v moštvu

⇒ Organizacija treniranja

Izbrani starejši dečki trenirajo in igrajo najprej v moštvih osnovnih šol (moštvih košarkarskih šol), izbrani pa v moštvih starejših dečkov košarkarskih društev. Vodijo jih profesorji športne vzgoje ali trenerji košarkarskih društev. Najprej igrajo v reprezentancah osnovnih šol v občinskih, območnih ali državnih tekmovanjih, izbrani pa še za moštva društev v območni ali državni ligi.

⇒ Cilji

V tem obdobju igralci pospešeno rastejo, postajajo gibalno in umsko sposobnejši, zato je to obdobje primerno za **izpopolnjevanje tehnike** in za učenje zahtevnejše taktike.

⇒ Vsebina procesa treniranja

Pri starejših dečkih še ne začnemo s specializiranim treningom, ker se njihove zmožnosti zaradi izredno burne rasti še ne morejo povsem izraziti. Kljub temu po iščemo učinkovite posebnosti v igri posameznih igralcev. Zato naj bo vsebina treniranja teh igralcev podobna kot pri mlajših dečkih, le da je nekoliko večji poudarek na izpopolnjevanju tehnike, posamične in skupinske taktike, razvoju kondicijskih sposobnosti ter skupni (moštveni) taktiki (osebni obrambam, gibljivim napadom proti njim in protinapadu).

⇒ Značilnosti igre

V obrambi naj igrajo še vedno osebne obrambe (postavljene in prehodne), v napadu pa protinapad in gibljive postavljene napade, ki naj pretirano ne poudarjajo igralnih vlog.

3.4.4 Kategorija kadetov - kadetinj (starost 15 in 16 let)

⇒ Selekcija

a) v klubih oz. društvih:

Tretji izbor izvedemo pri prehodu starejših dečkov v kategorijo kadetov. *Način izbiranja je enak kot pri predhodnem izboru, le da so zahteve večje (zahtevnejše norme, ki že upoštevajo značilnosti določenega tipa igralcev).* Hkrati začnemo z začetnim usmerjanjem v njihovim posebnostim ustrezne igralne vloge. *Kakovostna društva se ne morejo zadovoljiti samo z igralskim kadrom, ki so ga sami vzgojili. Okrepiti se morajo s kakovostnimi igralci iz drugih društev. Pri tem pa ne smejo pretiravati (s tem lahko znižajo konkurenco v drugih moštvih in skrajšajo igralni čas igralcev, oboje pa ni dobro za njihov celovit razvoj).*

b) v reprezentanci:

Način selekcioniranja je podoben tistemu pri starejših dečkih in deklicah, razlika je le v tem, da evidentiramo najperspektivnejše in najkakovostnejše igralce na kadetskih in mladinskih tekmah.

⇒ Organizacija treniranja

Izbrani igralci trenirajo v kadetskih moštvih košarkarskih društev, najperspektivnejši pa v najkakovostnejših slovenskih društvih, ki so jim sposobni zagotoviti optimalne pogoje za treniranje, igranje in šolanje. Igrajo za moštva društev v območni ali državni ligi.

⇒ Cilji

V tem obdobju igralci tako telesno, duševno, socialno in igralno dozori, da so sposobni demonstrirati raznovrstno, zanesljivo in kakovostno igro. Hkrati se ravno zaradi tega pokažejo med njimi razlike, ki jih lahko učinkovito izkoristijo v določeni igralni vlogi. Zato jih začnemo usmerjati v zanje najustreznejše igralne vloge.

⇒ Vsebina procesa treniranja

Nagnjenost igralcev za igranje določene igralne vloge lahko ugotavljamo v igri, dodatne informacije pa lahko dobimo z analizo razlik v rezultatih baterije testov, ki smo jo uporabljali v procesu izbiranja.

Za to obdobje je značilna večja specifičnost v procesu treniranja. Del treninga moramo prilagoditi posebnostim posameznih igralcev, večji del pa je še vedno vsestranski (doseči želimo univerzalnost v znanju z upoštevanjem posebnosti v njihovih sposobnostih in lastnostih). V tej fazi igralce usmerjamo v zanje primerne igralne vloge. V skladu s tem mora trener tudi prilagoditi kolektivno taktiko, saj mora optimizirati delovanje igralcev. Treniramo tudi conske in kombinirane obrambe in napade proti njim. *V tem obdobju začnemo tudi s sistematičnim treniranjem moči z utežmi, hitrosti in vzdržljivosti.*

⇒ Značilnosti igre

Igra v obrambi in napadu postane raznovrstna. **Prilagojena mora biti značilnostim igralcev.**

3.4.5 Kategorija mladincev - mladink (starost 17 in 18 let)

⇒ Selekcija

a) v klubih oz. društvih:

Četrty izbor opravimo pri prehodu iz kategorije kadetov v kategorijo mladincev. *Igralce izbiramo znotraj določene igralne vloge (njihove rezultate vrednotimo z normami, ki so značilne za posamezni tip igralcev) in v skladu s potrebami moštva. Tudi v tej kategoriji se kakovostna društva ne smejo zadovoljiti samo z igralskim kadrom, ki so ga sami vzgojili. Okrepiti se morajo s kakovostnimi igralci iz drugih društev in perspektivnimi (predvsem visokimi) igralci iz tujine, s katerimi bi lahko pokrili vrzeli v strukturi moštva. Tudi v tej kategoriji kakovostni klubi ne smejo pretiravati s preštevilčnimi okrepitevami iz drugih slovenskih klubov. Razlogi so enaki kot pri kadetih.*

b) v reprezentanci:

Način selekcioniranja je enak kot pri kadetih.

⇒ Organizacija treniranja

Organizacija je enaka kot pri kadetih.

⇒ Cilji

V tem obdobju se proces specializacije pogloblja znotraj posameznega igralne vloge (branilec organizator - visoki branilec, klasični center - gibljivi center, krilo - krilni center ipd.) ali širi na več igralnih vlog (večstranost ali vsestranost). Pri igralcih poskušamo odkriti posebnosti v njihovi osebnosti in s tem tudi v igri in jih s specialnim treningom tako razviti, da bodo v igri prišle čim bolj do izraza. Proces usmerjanja v igralne vloge naj bi se na koncu tega obdobja postopoma zaključil.

⇒ Vsebina procesa treniranja

Vsebina treniranja mora biti v vseh delih prilagojena razvijanju in izražanju njihovih posebnosti. Kljub poglobljeni specializaciji, mora biti precejšnji del treningov igralcev še vedno univerzalen (univerzalnost v znanju, z upoštevanjem posebnosti v njihovih sposobnostih in lastnostih). *Nadaljujemo tudi s sistematičnim treniranjem moči z utežmi, hitrosti in vzdržljivosti.*

⇒ Značilnosti igre

Igra v napadu in obrambi mora biti raznovrstna, čvrsta, hitra in učinkovita. Taktika mora biti tako izbrana, da poudarja posebnosti posameznih igralcev in optimizira njihovo delovanje.

3.4.6 Kategorija članov - članic (starost 18 let in več)

⇒ Selekcija

a) v klubih oz. društvih:

Zadnji izbor opravimo pri prehodu mladincev v člansko kategorijo. Način izbire je enak kot pri predhodnem izboru, vendar moramo bolj upoštevati tudi sestavo moštva. *Kakovostna društva ne smejo pozabiti tudi na izbor ustreznega števila kakovostnih tujih igralcev, s katerimi bodo zapolnili vrzeli v strukturi članskega moštva. Pretiravanje v tem ni primerno, ker bo to onemogočilo razvoj domačim nadarjenim igralcem.*

b) v reprezentanci:

Najkakovostnejše igralce za mlado in najkakovostnejšo člansko reprezentanco Slovenije izbere glavni trener teh reprezentanc na osnovi kriterijev, ki veljajo za ožji izbor (opisani so v kategoriji starejših dečkov in deklic).

⇒ Cilji

Izbrani igralci morajo biti že skoraj oblikovani košarkarji. Ker nimajo dovolj igralnih izkušenj v absolutni konkurenci, jim moramo dati dovolj časa in priložnosti, da se prilagodijo na treniranje in igranje v novih, zahtevnejših pogojih. Tako bodo hitreje igralno dozoreli in dosegli optimalne rezultate.

⇒ Vsebina treniranja in igranja

Vsebina treniranja mora biti usklajena s funkcijami igralcev v moštvu, v okviru modela taktike igre moštva in posebnostim njihove igre, ki jo zahteva model taktike igre nasprotnih moštev in posameznih igralcev. Mladi igralci morajo igrati čim več tekem v najrazličnejših pogojih, z najrazličnejšimi nasprotniki.

4 Igranje tujih državljanov v Sloveniji

4.1 Igranje otrok tujih državljanov na začasnem delu v Sloveniji

V skladu z Registracijskim pravilnikom KZS lahko v Sloveniji igrajo otroci tujih državljanov, ki so na začasnem delu v Sloveniji, lahko nastopajo samo za ekipe, ki igrajo v tekmovanjih mlajših starostnih kategorij (pionirji, kadeti, mladinci in mlajših članov do 20 let) pod naslednjimi pogoji:

- če imajo starši bivalno in delovno dovoljenje;
- če otrok redno obiskuje osnovno, srednjo šolo ali fakulteto v Sloveniji in ni starejši od 18 let.

4.2 Igranje zelo perspektivnih mladih tujih igralcev s posebnim statusom

V skladu z Registracijskim pravilnikom KZS lahko v Sloveniji igrajo zelo perspektivni mladi tuji igralci s posebnim statusom.

Osnovni pogoji za pridobitev posebnega statusa za zelo perspektivne tuje igralce so:

- da bo igralec v bližnji prihodnosti zanimiv za slovenske reprezentance in ni starejši od 18 let, razen v izjemnih primerih (oceno perspektivnosti za prvo sezono nastopanja v Sloveniji da njegov trener, za naslednje sezone pa strokovni svet);
- da ima igralec veljaven "letter of clearance";
- da košarkarsko društvo zanj vloži prošnjo za pridobitev slovenskega državljanstva (v soglasju s starši);
- da ima košarkarski klub oz. društvo v redno tekmovanje vključeno pionirsko, kadetsko in mladinsko ekipo.

Ocena perspektivnosti

Vprašalnik strokovnega sveta o oceni perspektivnosti mladega tujega igralca ob vlogi za pridobitev posebnega statusa za njegovo prvo sezono nastopanja v Sloveniji izpolni trener košarkarskega društva.

Oceno perspektivnosti kandidata za njegovo drugo in nadaljnje sezone nastopanja v Sloveniji pa da strokovni svet na osnovi podatkov testiranja aktualnega morfološkega, motoričnega stanja in ocene tehnično-taktičnega znanja ter igralne uspešnosti. Testiranje mora biti izvedeno pred izdajo dovoljenja za igranje v drugi sezoni.

Testiranje se izvede na Institutu za šport Fakultete za šport, oceno tehnično- taktičnega znanja in igralne uspešnosti pa opravi tričlanska strokovna komisija strokovnega sveta KZS v sestavi : vodja moškega oziroma ženskega štaba reprezentanc, trener moške oziroma ženske članske reprezentance Slovenije in vodja panožnega tima za košarko na Institutu za šport. Na temelju teh ocen predsednik strokovnega sveta predlaga izvršnemu odboru KZS, da sprejme ali zavre poseben status obravnavanemu igralcu oziroma igralki, izvršni odbor KZS pa posreduje sklep registracijski komisiji KZS.

Enoletna licenca in z njo povezan poseben status

- pozitivno ocenjen tuj igralec dobi poseben status in s tem enoletno licenco za nastopanje v ustreznih tekmovanjih mlajših starostnih kategorij. Licenco izda registracijska komisija KZS po sklepu izvršnega odbora KZS;
- igralci s posebnim statusom lahko nastopajo za članske ekipe društev, ki drugače ne morejo igrati s tujci;
- igralci s posebnim statusom se morajo udeležiti vseh dejavnosti KZS na katere so poklicani. Na le teh bo spremljan njihov razvoj. Kriteriji za oceno perspektivnosti bodo enaki kot pri prvi oceni, le da bo upoštevan tudi razvoj igralca v eni sezoni. Če bo strokovni svet ocenil, da je igralec zadovoljil kriterije, bo ponovno dobil enoletno licenco in z njo povezan posebni status;
- v vseh ostalih pogojih so igralci s posebnim statusom izenačeni z ostalimi (slovenskimi) igralci;
- vsaka ekipa ima lahko največ dva igralca s posebnim statusom.

4.3 Igranje tujih državljanov v članski konkurenci v Sloveniji

Kakovostni tuji igralci v članski konkurenci v Sloveniji so dobrodošli, manj kakovostni pa ne smejo zasesti mest perspektivnim domačim igralcem.

Trend povečevanja števila tujih košarkarjev in košarkaric v Sloveniji

SEZONA	A1 SKL 1.A SKL	A2 SKL 1.B SKL	ŠT. TUJCEV SKUPAJ	ŽENSKE I.SKL
1995/96	26	11	37	6
1996/97	23	12	35	7
1997/98	24	1.B in II. SKL 4 s pos. stat.	28	5
1998/99	37	5 s pos. stat.	42	9
1999/00	42	3 s pos. stat.	45	13
2000/01	58	6 s pos. stat.	64	6
2001/02	84 tuj. in 11 natur. = 95	13 s pos. statusom	107	12

Dejstvo je, da za slovenske klube ne prihajajo igrati najkakovostnejši tuji košarkarji (v sezoni 2001/02 je igralo v Sloveniji le 10 igralcev članskih reprezentanc drugih držav in to 3 iz reprezentance BiH, po 2 iz reprezentanc Hrvaške in Gruzije in po 1 iz reprezentanc Češke, Nigerije ter Makedonije), temveč le nekaj kakovostnih in največ manj kakovostnih, ki zasedajo mesta slovenskim perspektivnim igralcem in igralkam. Iz seznama tujih košarkarjev in košarkaric v Sloveniji je razvidno, da število le-teh od sezone 1998/99 naprej izrazito narašča in je v sezoni 2001/02 (po sklepu skupščine leta 2001, da lahko igra v slovenskih klubih neomejeno število tujcev v 1. A moški SKL in 1. ženski SKL) preseglo 100 tujih igralcev in igralk v slovenskih košarkarskih klubih.

Strokovni svet KZS je večkrat temeljito obravnaval in analiziral problematiko igranje tujih državljanov v Sloveniji in se pri tem orientiral predvsem na tiste predloge in rešitve, ki se nanašajo na strokovno razvojno komponento slovenske košarke, ki naj zagotovijo nadaljnjo uspešno uveljavljanje slovenske košarke in slovenskih igralcev tako v domačih klubskih tekmovanjih, kakor tudi v mednarodnih klubskih in reprezentančnih tekmovanjih.

Strokovni svet KZS zato odločno vztraja pri takšnih rešitvah Registracijskega pravilnika, ki bodo, usklajene s FIBA predpisi, zagotavljale slovenskim igralcem in igralkam zadostne možnosti uveljavljanja v slovenskem najkvalitetnejšem tekmovanju. Zaradi tega Strokovni svet KZS nasprotuje možnosti igranja neomejenega števila tujcev na tekmah 1. A moške SKL in 1. ženske SKL.

Ker želimo dati slovenskim igralcem in igralkam zadostne možnosti uveljavljanja v slovenskem najkvalitetnejšem tekmovanju, se bomo tudi v prihodnje zavzemali za omejitve števila tujih igralcev in igralk v slovenskem državnem prvenstvu.

*Ker se je v sezoni 2001/02 izrazilo povečalo tudi število tujcev s **posebnim statusom** (po RP, točka 2, zelo perspektivni tuji igralci), za katere se je po igranju in testiranju v tej sezoni izkazalo, da večina teh igralcev ni zelo perspektivnih, bomo ponovno pregledajo in zaostrijo kriteriji za igranje tujih državljanov pod posebnimi okoliščinami.*

5 ORGANIZACIJSKA IN VSEBINSKA ZASNOVA DELA Z DRŽAVNIMI REPREZENTANCAMI

Smernice dela z reprezentancami so določene v Pravilniku o delu s košarkarskimi reprezentancami Slovenije, s katerim se urejajo obveznosti in pravice Košarkarske zveze Slovenije, košarkarskih klubov oz. društev, igralcev ter trenerjev do košarkarskih reprezentanc Slovenije in način delovanja košarkarskih reprezentanc Slovenije.

V skladu s 36. členom Statuta Košarkarske zveze Slovenije je nastop za državno reprezentanco dolžnost in čast vsakega izbranega. Nihče ne more brez tehtnih razlogov odkloniti sodelovanje v reprezentanci.

V košarkarske reprezentance Slovenije so izbrani najboljši igralci-ke, ki tudi po osebnostnih lastnostih dostojno zastopajo slovensko košarko in Slovenijo.

Cilj treniranja in tekmovanja članskih reprezentanc je čimbolj uspešno nastopanje na uradnih tekmovanjih.

Cilji priprav in tekmovanj reprezentanc mlajših kategorij so:

- načrtno vzgajanje, selekcioniranje in pripravljanje mladih igralcev-lk, ki so usmerjeni v doseganje vrhunskih rezultatov, primerljivih z dosežki vrstnikov v mednarodnem merilu;
- izpopolnjevanje in pridobivanje mednarodnih izkušenj igralcev-lk in trenerjev;
- v skladu z realnimi možnostmi čimbolj uspešno nastopanje na uradnih tekmovanjih.

Merila za izbor trenerjev državnih reprezentanc so:

- za trenerja članske reprezentance je praviloma izbran uspešen in uveljavljen trener, ki ima ustrezne trenerske izkušnje;
- za trenerje reprezentanc mlajših kategorij je praviloma izbran ambiciozen, ustrezno strokovno izobražen ali ustrezno strokovno usposobljen trener, ki ima dober pregled nad igralci, ki jih bo selekcioniral, vzgajal, pripravljaj in vodil ter po možnosti status profesionalnega trenerja (v klubu, na KZS, zasebni športni delavec-trener košarke) ali je športni pedagog in obvlada angleški jezik;
- pomočnika si izbere glavni trener, pri čemer lahko upošteva predlog štaba reprezentanc in strokovnega sveta, da bi kot pomočnik trenerja reprezentance deloval mlajši, perspektiven in ambiciozen trener z ustrezno strokovno izobrazbo ali usposobljenostjo in znanjem angleščine.

Navedena merila so v skladu s Pravilnikom o delu s košarkarskimi reprezentancami Slovenije.

Delo z reprezentancami usmerja, usklajuje in nadzira Strokovni svet KZS. Skrbi tudi za strokovno izpopolnjevanje trenerjev reprezentanc in strokovni razvoj celotne slovenske košarke.

Sestava strokovnega sveta:

- predsednik
- sekretar
- vodja štaba moških reprezentanc
- vodja štaba ženskih reprezentanc
- predstavnik Združenja košarkarskih trenerjev Slovenije
- predstavnik Združenja košarkarskih sodnikov Slovenije
- predstavnik Fakultete za šport.

Za realizacijo sprejetih programov reprezentanc je neposredno zadolžen vodja vseh reprezentanc. Programe realizira skupaj s štabom moških in štabom ženskih reprezentanc (vsakega vodi vodja štaba reprezentanc), v njihovem okviru pa skupaj s strokovnimi timi posameznih reprezentanc.

Sestava obeh štabov:

- vodja državnih reprezentanc
- vodja štaba reprezentanc
- glavni trenerji državnih reprezentanc
- *pomočniki trenerjev reprezentanc*
- *fizioterapevti*
- *zdravniki*
- *psiholog (po potrebi)*
- *organizacijski vodje reprezentanc.*

Naloge vodij obeh štabov reprezentanc:

- skupaj z vodjo državnih reprezentanc usmerjata strokovno delo z državnimi reprezentancami
- strokovnemu svetu KZS predlagata sestavo obeh štabov, trenerje in v dogovoru z njim, spiske igralcev posameznih reprezentanc (širši izbor)
- skupaj z vodjo državnih reprezentanc sestavljata dolgoročne in kratkoročne programe dela z reprezentancami (terminske in vsebinske)
- skupaj z vodjo državnih reprezentanc skrbita za izvajanje od IO sprejetih programov dela z reprezentancami
- skupaj z vodjo državnih reprezentanc nadzirata delo in rezultate trenerjev ter drugih sodelavcev reprezentanc mlajših kategorij
- zbirata vse informacije, ki so pomembne za doseganje kakovostnih rezultatov
- pomagata pri oblikovanju osnutkov pravnih in drugih aktov, ki se nanašajo na delo z reprezentancami.

Strokovne time reprezentanc praviloma sestavljajo:

- glavni trener
- pomočnik trenerja
- *trener stažist*
- zdravnik
- *fizioterapevt*
- *strokovnjak za prehrano*
- *v širši sestavi strokovnih timov so tudi trenerji slovenskih košarkarskih društev, ki imajo v svojih društvih igralce oz. igralke državnih reprezentanc ter so dolžni tvorno sodelovati s trenerji državnih reprezentanc.*

Naloge glavnega trenerja posamezne reprezentance:

- skupaj z vodjo štaba evidentira igralce (igralke) za reprezentanco, ki jo trenira (širši izbor)
- skupaj z vodjo štaba evidentira sestavo ostalih članov strokovnega tima reprezentance
- *sodeluje s trenerji reprezentančnih igralcev*
- izbere igralce za nastopanje na tekmovanju (ožji izbor)
- *skupaj s pomočniki zbira in analizira vse informacije, ki so pomembne za doseganje kakovostnih rezultatov*
- realizira načrt priprav in tekmovanj reprezentance, ki je bil sprejet na strokovnem svetu in izvršnem odboru KZS
- je odgovoren za strokovno delo v reprezentanci
- *vodi dnevnik dela*
- napiše poročilo o opravljenem delu in doseženih rezultatih
- *skrbi za svoje strokovno izpopolnjevanje (o njem mora napisati poročilo).*

Košarkarska zveza Slovenije zagotavlja organizacijske pogoje za izvedbo reprezentančnih akcij in pokriva stroške nastale z aktivnostjo posamezne reprezentance v skladu s Pravilnikom o delu s košarkarskimi reprezentancami Slovenije.

Ker so bili načini dela z reprezentancami, ki so opisani v omenjenem pravilniku uspešni, jih bomo uporabljali tudi v prihodnje. Po potrebi jih bomo le prilagajali ali nadgrajevali.

6 TEKMOVANJA TER ORGANIZACIJA KAKOVOSTNIH TEKMOVANJ IN PRIREDITEV

6.1 Tekmovanja državnih reprezentanc

- a) moška (dečki, kadeti, mladinci, mlajši člani do 20 let, člani)
- b) ženska (deklince, kadetinje, mladinke, mlajše članice do 20 let, članice)

6.2 Tekmovanja ekip košarkarskih klubov oz. društev

Tekmovanja ekip košarkarskih klubov oz. društev potekajo na več ravneh in v različnih oblikah. Organizira jih tekmovalna komisija Košarkarske zveze Slovenije in *tekmovalne komisije izbranih območnih košarkarskih zvez*. Evropska tekmovanja vodi Združenje evropskih profesionalnih lig (ULEB) in FIBA.

6.2.1 Pionirska, kadetska in mladinska tekmovanja

- a) moška
- b) ženska

6.2.2 Članska tekmovanja

- a) moška
 - domača (ligaška, pokalna)
 - mednarodna (evropska liga in evropski pokal ULEB, evropski pokal FIBA, regionalna)
- b) ženska
 - domača (ligaška, pokalna)
 - mednarodna (evropska liga FIBA, evropski pokal FIBA, regionalna)

Tekmovanja košarkarskih društev v sezoni 2001/02

1) Pionirska tekmovanja a) moška (1. SKL 6x6 2. SKL 9x4, B SKL 3x4) b) ženska (SKL 4x6)	3) Mladinska tekmovanja a) moška (I. SKL 3x6, II. SKL 6x5-6) b) ženska (SKL 9)
2) Kadetska tekmovanja a) moška (I. SKL 4x6, II. SKL 8x5-6) b) ženska (I. SKL 8, II. SKL 2x6)	4) Članska tekmovanja <ul style="list-style-type: none"> • državno prvenstvo a) moška (I. A SKL 14, I. B SKL14, II. SKL 2x10, III. SKL (4x7-8) b) ženska (I.SKL 9) <ul style="list-style-type: none"> • državni pokal a) moški (60) b) ženske (7)

Tekmovalne sisteme bomo oblikovali in spreminjali na pobudo strokovnega sveta, tekmovalne komisije in klubov oz. društev, če bodo ocenili, da bo sprememba vplivala na kakovostni razvoj košarke v določeni starostni kategoriji oziroma, če bodo spremembo zahtevale spremenjene razmere.

V najkakovostnejšem državnem tekmovanju za člane in članice bodo morali odigrati večjo vlogo pri oblikovanju tekmovalnega sistema (in vsemu kar spada zraven) predstavniki društev ter komisiji moških prvoligašev in ženskih društev. Tekmovanje bo moralo postati privlačnejše za gledalce in tudi za sponzorje.

Večji poudarek bomo morali dali tudi kakovostnejši organizaciji posameznih tekmovanj, njihovi promociji in športnemu obnašanju vseh akterjev.

6.3 Tekmovanja šolskih ekip

6.3.1 Tekmovanja ekip osnovnih šol

- a) moška (Košarkarski festival za najmlajše - mala košarka, mlajše in starejše dečke)

- b) ženska (Košarkarski festival za *najmlajše - mala košarka*, mlajše in starejše deklice)
- c) mešana (ŠKL - Šolska košarkarska liga za starejše dečke in deklice)

V osnovnošolska tekmovanja PF je vključenih 60% vseh osnovnih šol pri fantih in 30% pri dekletih.

6.3.2 Tekmovanja ekip srednjih šol

- a) moška (ŠKL)
- b) ženska (ŠKL)

6.3.3 Tekmovanja ekip visokih šol in fakultet

- a) moška (UKL - Univerzitetna koš. liga + ŠOU - študentska organizacija Univerze)
- b) ženska (UKL + ŠOU)

Morali bomo delno posodobiti šolsko tekmovanje z nazivom "Pionirski festival" in ga razširiti na kategorijo najmlajših dečkov in deklic (malo košarko).

Smiselno bi bilo spodbuditi in podpreti sistemsko sodelovanje različnih organizatorjev košarkarskih dejavnosti v osnovnih in srednjih šolah, se dogovoriti za usklajen program in s tem zagotavljati prečno sodelovanje ter uresničevanje javnega in zasebnega interesa.

Razširiti bo potrebno tudi srednješolska tekmovanja, še posebno tekmovanja ženskih moštev.

6.4 Rekreativna tekmovanja

- a) moška (lokalne rekreativne košarkarske lige, tekmovanja v ulični košarki)
- b) ženska (lokalne rekreativne košarkarske lige, tekmovanja v ulični košarki)

6.5 Organizacija kakovostnih tekmovanj in prireditev

Organizacija kakovostnih prireditev in mednarodnih tekem ali turnirjev ima pomemben promocijski značaj, hkrati pa omogoča doseči slovenskim reprezentancam boljše rezultate.

Skupaj z izbranimi klubi oz. društvi je Košarkarska zveza Slovenije organizirala naslednja tekmovanja državnih reprezentanc:

EP'94 za člane do 22 let (Ljubljana, Maribor, Postojna - 1994), 1. krog kvalifikacij kadetov za EP'95 (Polzela -1994), 1. krog kvalifikacij kadetov za EP (Polzela – 1996), 1. krog kvalifikacij mladincev za EP'98 (Idrija – 1997), 2. krog kvalifikacij mladincev za EP'98 (Postojna - 1997), EP'99 za kadete (Celje, Polzela, Laško – 1999), 1. krog kvalifikacij mladincev za EP 2000 (Maribor – 1999), FIBA BAM turnir dečkov (Domžale – 1999), 1. krog kvalifikacij kadetov za EP'01 (Kranj -2000), FIBA BAM turnir dečkov (Ljubljana – 2001), kvalifikacije mlajših članov za EP'04 (Murska Sobota – 2003).

1.krog kvalifikacij kadetinj za EP'94 (Ljubljana – 1993),1. krog kvalifikacij članic za EP'95 (Sl. Konjice - 1993), 1. prvi krog kvalifikacij mladink za EP'98 (M. Sobota - 1997), 1. krog kvalifikacij članic za EP2000 (Sl. Konjice – 1997), 1.krog kvalifikacij kadetinj za EP'99 (Šk. Loka – 1998), FIBA BAM pokal deklic (Postojna – 1998), kvalifikacije mlajših članic za EP

2000 (Ljubljana – 1999), kvalifikacije mlajših članic za EP'02 (Jesenice – 2001), EP2002 za mladinke (Škofja Loka – 2002).

- Košarkarska zveza bo pomagala organizatorjem tistih kakovostnih košarkarskih prireditev, za katere bo ocenila, da lahko z njimi promovirajo košarko v Sloveniji.
- Košarkarska zveza Slovenije bo (skupaj z zainteresiranimi društvi) kandidirala za organizacijo mednarodnih tekem ali turnirjev tistih državnih reprezentanc, ki bodo tako kakovostne, da bi se lahko uvrstile v naslednji krog tekmovanja. Kandidirala bo tudi za organizacijo EP za mlajše kategorije.

7 STROKOVNI IN ORGANIZACIJSKI KADRI

Kakovostni igralci, trenerji, sodniki in organizatorji so gonilo razvoja, prodornosti in promocije vsakega športa. Ker so vsi enako pomembni (kakovost trenerjev, sodnikov in organizatorjev se izraža skozi rezultate igralcev), mora biti njihovo iskanje, vzgajanje, šolanje in izpopolnjevanje enoten in globalen proces v vsakem košarkarskem društvu in na Košarkarski zvezi Slovenije.

7.1 Model vzgoje in izobraževanja strokovnega in organizacijskega kadra

starostna kategorija (velja za oba spola!)	IGRALCI razred:	TRENERJI nazivi:	SODNIKI, TEHNIČNI KOMISARJI* nazivi:	ORGANIZATORJI nazivi:
<ul style="list-style-type: none"> • člani 19 → 	<ul style="list-style-type: none"> • svetovni → • mednarodni → • državni →→ • ostali →→→ 	<ul style="list-style-type: none"> • diplomirani • višji • I. razreda. • trener • trener mladih 	<ul style="list-style-type: none"> • mednarodni * • državni* • regionalni • sodnik 	<ul style="list-style-type: none"> • menedžer v koš. društvu • mentor koš. krožka OŠ in SŠ • organizator kakov. tekmovanj
<ul style="list-style-type: none"> • mladinci 17-18 	<ul style="list-style-type: none"> • zelo perspektivni • perspektivni → • ostali →→→→ 	<ul style="list-style-type: none"> • pripravnik 	<ul style="list-style-type: none"> • mladinski 	<ul style="list-style-type: none"> • organizator SŠ tekmovanj
<ul style="list-style-type: none"> • kadeti 15-16 				
<ul style="list-style-type: none"> • st. dečki 13-14 	<ul style="list-style-type: none"> • perspektivni →→ • ostali →→→→ 	<ul style="list-style-type: none"> • demonstrator 	<ul style="list-style-type: none"> • pionirski 	<ul style="list-style-type: none"> • organizator OŠ tekmovanj
<ul style="list-style-type: none"> • ml. dečki 11-12 				
<ul style="list-style-type: none"> • nm. dečki → 10 			<ul style="list-style-type: none"> • pomožni 	

7.1.1 Trenerji

Društva bodo morala posvetiti več pozornosti iskanju kandidatov za trenerje med igralci in še posebno igralkami v šolah in društvih. Kriteriji za izbor: interes za trenersko delo, želja po strokovnem izobraževanju, smisel za vodenje drugih, komunikativnost.

7.1.1.1 Šolanje trenerjev

Šolanje trenerjev poteka na Fakulteti za šport in Inštitutu za šport.

- Na Fakulteti za šport absolvirajo vsi študenti osnovni program iz košarke (105 ur). Vsi, ki opravijo izpit, so usposobljeni za učenje košarke pri pouku športne vzgoje, tisti z oceno nad 8, pa tudi za treniranje košarke v košarkarskih krožkih ŠSD. Študenti višjih letnikov, ki vpišejo smer Športno treniranje, lahko izberejo košarko kot izbrani šport (280 ur). *Stażiranje jim omogočijo kakovostni društvi in KZS (v okviru priprav državnih reprezentanc).*
- *Fakulteta za šport bo uvedla tudi triletni visokošolski trenerski študij. S tem študijem bodo lahko dobili trenerji strokovno izobrazbo, ki bo ustrezala zahtevam, ki jih predpisuje Zakon o športu oziroma njegovi podzakonski akti.*
- Šolanje amaterskih trenerjev košarke poteka v okviru Oddelka za strokovno šolanje strokovnih kadrov na Inštitutu za šport. Vsako leto je organiziran: po en tečaj za naziv "trener mladih" in za naziv "trener".
- V okviru stalnega strokovnega izobraževanja pedagogov športne vzgoje organizira Fakulteta za šport različne seminarje s področja košarke v šolah.

Košarkarska društva ali šole bodo morale zagotoviti izšolanim trenerjem ustrezne pogoje za normalno delo in razvoj. Mladi manj izkušeni trenerji naj bi eno leto stažirali kot pomočniki trenerjev pri kakovostnih trenerjih v društvu.

7.1.1.2 Stalno izpopolnjevanje trenerjev

Za stalno izpopolnjevanje trenerjev skrbi Združenje košarkarskih trenerjev Slovenije (ZKTS). Vsako leto organizira več strokovnih seminarjev in taborov, sofinanciralo specializacijo izbranih trenerjev v ZDA in izdajo strokovne literature ter zagotovilo stažiranje perspektivnih mladih trenerjev v državnih reprezentancah. V prihodnosti moramo s temi dejavnostmi nadaljevati in izboljšati njihovo kakovost v organizacijskem in vsebinskem smislu.

Evidentiranje perspektivnih mladih trenerjev po društvih in njihovo vključevanje v različne dodatne strokovne akcije bo izvajalo ZKTS in strokovni svet KZS. Kriteriji za izbor: uspešnost v trenerskem delu, ustrezna strokovna izobrazba, predanost trenerskemu delu, komunikativnost, želja po izpopolnjevanju, znanje angleščine.

7.1.1.3 Licenciranje trenerjev

Licenciranje trenerjev je tesno povezano z njihovim stalnim izobraževanjem. Vsakoletno licenciranje trenerjev vodi Združenje košarkarskih trenerjev Slovenije. Z njim bomo nadaljevali tudi v prihodnje. Ustrezno licenco bo vsako leto dobil le trener, ki bo izpolnil pogoje, ki so zapisani v pravilniku o licenciranju (slednjega bomo sproti usklajevali z določili Zakona o športu, ki se nanašajo na licenciranje strokovnega kadra).

7.1.1.4 Gostujoči tuji trenerji v Sloveniji

S tujimi trenerji bi morali postopati tako kot s tujimi igralci. Kakovostni tuji trenerji so dobrodošli, manj kakovostni pa ne smejo zasesti mest perspektivnim domačim trenerjem.

7.1.1.5 Informiranje trenerjev

Informacije o delovanju ZKTS, izobraževanju in licenciranju trenerjev, trenerskih seminarjih, strokovni literaturi, videokasetah, strokovnih člankih in borzi dela za trenerje so objavljene na spletnih straneh ZKTS in Fakultete za šport. Spletne strani bomo še bogatili in nadgrajevali.

7.1.2. Sodniki

V košarki imajo sodniki naslednje nazive: pomožni sodnik, sodnik pripravnik (šolski sodnik – do 16 leta starosti, mladinski sodnik – do 18 leta starosti), sodnik, regionalni sodnik, med-regionalni sodnik, državni sodnik, mednarodni sodnik. Pomožni sodniki so: zapisnikar, merilec časa, merilec napada, pomožni zapisnikar.

Šolski sodnik (oseba do 16. leta starosti), mladinski (oseba stara od 16. do 18. let) sodnik in sodnik pripravnik (oseba starejša od 18. let) so enake kategorije, razlika je samo v starosti sodnika.

7.1.2.1 Šolanje sodnikov

Za šolanje sodnikov skrbita Strokovni odbor Združenja košarkarskih sodnikov Slovenije (SO ZKSS) in *Inštitut za šport*.

- Nosilci osnovnega šolanja sodnikov do kategorije regionalni sodnik so področna sodniška društva in šole.
- Nosilca šolanja sodnikov v nadaljevanju (za kategorije med-regionalni sodnik in državni sodnik pa sta SO ZKSS in *Inštitut za šport* (Oddelek za strokovno šolanje strokovnih kadrov).

Kandidate za mednarodne sodnike določi SO ZKSS, ki potem tudi krije stroške opravljanja izpita, ki ga organizira FIBA. Tako bo tudi v prihodnje.

Pri iskanju in vzgajanju novih sodnikov bodo morali aktivneje sodelovati pedagogi športne vzgoje in trenerji društev mlajših starostnih kategorij ob podpori področnih sodniških društev in SO ZKSS. Kriteriji za izbor je interes za sojenje, želja po strokovnem izobraževanju, smisel za sojenje, odločnost.

SO ZKSS in Inštitut za šport bosta morala za izobraževanje novih sodnikov zagotoviti primerno usposobljene kadre – inštruktorje sojenja, ki bodo izvajali osnovno izobraževanje v področnih društvih.

Inštruktorji sojenja bodo potem s pomočjo področni sodniških društev in Oddelka za šolanje strokovnih kadrov na Inštitutu za šport skrbeli za šolanje šolskih in mladinskih sodnikov, kot tudi sodnikov pripravnikov.

Vsi kandidati, ki bodo končali šolanje za različne trenerske nazive, bodo morali v okviru tega šolanja opraviti izpit za naziv sodnik pripravnik (mladinski sodnik).

7.1.2.2 Izpopolnjevanje sodnikov

SO ZKSS vsako leto organizira dva seminarja za najkakovostnejše sodnike v Sloveniji (enega pred začetkom tekmovalne sezone in enega med tekmovalno sezono) in enega za ostale sodnike, ki so uvrščeni na liste sodnikov ZKSS. Področne sodniške organizacije pa ob pomoči SO ZKSS organizirajo en obnovitveni seminar za svoje sodnike, ki niso na listah ZKSS. Mednarodnim sodnikom pa omogoča sodelovanje na mednarodnih sodniških seminarjih.

Najkakovostnejši sodniki tudi predavajo aktualne teme iz sodniške problematike na trenerskih seminarjih.

Kontrolo kakovosti sojenja opravljajo tehnični komisarji na saki tekmi, občasno pa tudi inštruktorji sojenja. Na temelju teh ocen in drugih kriterijev razvrsti SO ZKSS sodnike na ustrezne liste za naslednjo sezono.

Kakovost tehničnih komisarjev in inštruktorjev sojenja ocenjuje SO ZKSS po uspešnosti opravljanja nalog na tekmah, kakovosti pismenih ocen v kontrolah sojenja in kakovosti opravljenega razgovora po tekmi. Zaradi ugotovitev, da so tehnični komisarji na tekmah kakovostnejših tekmovalj preobremenjeni z delom – nadzorovanjem dela pomožnih sodnikov bo v prihodnje potrebno dodatno na teh tekmah uvesti kontrolorje sojenja, katerih naloga bo izključno spremljanje sojenja na tekmi, razgovor po tekmi s sodniki in izdelava pismene kontrole sojenja. Alternativa temu je delegiranje nevtralnih pomožnih sodnikov, namesto tehničnega komisarja pa izobraževanje in izbor kontrolorjev sojenja, ki bodo delegirani na tekme.

V prihodnosti moramo s temi dejavnostmi nadaljevati in izboljšati njihovo kakovost v organizacijskem in vsebinskem smislu.

7.1.2.3 Licenciranje sodnikov

Licenciranje sodnikov še ni aktualno, je pa tesno povezano z izpopolnjevanjem sodnikov, saj so sodniški seminarji, ki jih za posamezne skupine sodnikov organizira SO ZKSS obvezni. Če bomo uvedli licenciranje, bomo morali organizirati več seminarjev. Sodnik bi dobil licenco za tekočo sezono, če bi bil prisoten na določenem številu obveznih seminarjev. V primeru uvedbe licence bi bilo potrebno licenciranje uskladiti z Zakonom o športu.

7.1.1.5 Informiranje sodnikov

Informacije o delovanju ZKSS, izobraževanju sodnikov, sodniških seminarjih, strokovni literaturi, videokasetah, strokovnih člankih za sodnike so objavljene na spletnih straneh ZKSS in Fakultete za šport. Spletne strani bomo še bogatili in nadgrajevali.

7.1.3 Vodstveni kadri - menedžerji in organizatorji

Kakovostni, strokovno osveščeni vodstveni kadri - menedžerji in drugi profili organizatorjev predstavljajo temelj za nemoteno, stabilno in kakovostno delo v vseh nosilcih košarke. Ocenjujemo, da je na tem področju največ rezerv, saj je trenutno najmanj definirano. Tudi

povezanost med vodstvenimi oz. menedžerski kadri v košarki še ni takšna, da bi lahko oblikovali enotno strategijo delovanja na tem področju, zato predlagamo, da se v skladu s statutom organizirajo v komisijo ali združenje po zgledu trenerjev in sodnikov.

Na tem področju bodo naše usmeritve naslednje:

- Oblikovati sodoben menedžment z jasnimi skupnimi razvojnimi in promocijskimi cilji ter z njimi povezanim trženjem (na ravni Košarkarske zveze Slovenije in kakovostnih košarkarskih društev).
- Z vidika trženja posodobiti najpomembnejša tekmovanja v Sloveniji, da bodo bolj zanimiva za gledalce in medije (npr.: s popestritvenimi dejavnostmi in atraktivnimi akcijami igralcev povečati atraktivnost na tekmah; izboljšati zbiranje, obdelavo in objavljanje statističnih podatkov tekem in s tem vzbuditi večje zanimanje v javnosti; organizirati proizvodnjo in prodajo reklamnih izdelkov ipd.).
- Zgraditi sodobno organiziranost vseh ključnih nosilcev slovenske košarke.
- Izboljšati sodelovanje z mediji.
- Oblikovati sodoben računalniško podprt informacijski sistem, ki bo povezal KZS in košarkarska društva v enotno informacijsko mrežo in omogočil kakovostnejše informiranje in s tem tudi vodenje.
- Nuditi zainteresiranim informacije o normativih košarkarskih dvoran, naprav in pripomočkov in dajati ekspertno mnenje o njihovi uporabnosti in kakovosti..
- Spremeniti odnos društev in KZS do šolanja, izpopolnjevanja in selekcioniranja strokovnega in organizacijskega kadra.
- Stabilizirati delo s slovenskimi reprezentancami v organizacijskem in strokovnem smislu. To velja še posebno za ženske reprezentance.
- Še naprej kandidirati za organizacijo tekmovanj, ki jih organizira FIBA in se s kakovostno organizacijo promovirati v mednarodnem prostoru in doma.
- Zgraditi še tesnejšo povezavo s FIBA-o in se še aktivneje vključevati v njeno dejavnost.

8 ZALOŽNIŠKA, KNJIŽNIČARSKA IN INFORMACIJSKA DEJAVNOST

Založniška in knjižničarska dejavnost imata pomembno vlogo v razširjanju stroke in informacij.

8.1 Založniška dejavnost

Predvidevamo, da bodo izhajale pri različnih založnikih naslednje publikacije:

a) Informacijski in strokovni bilteni:

- Bilten *TRENER* (2x letno, obseg: cca 100 strani)
- Bilteni tekmovalne komisije - pred, med in po tekmovanjih
- Glasilo šolske košarkarske lige
- aktualne informacije bo Košarkarska zveza Slovenije objavljala tudi na svojih spletnih straneh

b) strokovne publikacije

- *povzetki predavanj znanih trenerjev na seminarjih (1 x letno, obseg cca 100 strani)*
- *videoposnetki praktičnih demonstracij znanih trenerjev na seminarjih (1 kasetna letno)*
- *videoposnetki mehanike sojenja in drugih situacij (kopirali bomo gradiva, ki jih bo pripravila FIBA)*
- *strokovne knjige ali prevodi trenersko in sodniško problematiko (ena na leto).*

8.2 Knjižničarska dejavnost

Osrednja športna knjižnica obstaja na Fakulteti za šport. Uporablja jo lahko vsak, ki se včlani vanjo.

Na KZS je oblikovan študijski center s svojo knjižno zbirko in videoteko, za potrebe košarke. V centru si bodo lahko trenerji, sodniki in drugi ogledali košarkarske videofilme, prebirali, kupovali ali fotokopirali košarkarsko literaturo in videofilme ter izmenjavali strokovne informacije.

8.3. Informacijska dejavnost

Informacije o tekmovalnih sistemih in rezultatih moštev v posameznih tekmovanjih posreduje Tekmovalna komisija KZS sproti prek biltena oziroma elektronske pošte.

Informacije o delovanju Košarkarske zveza Slovenije, poteku tekmovanj, delu z reprezentancami, so objavljene na spletnih straneh KZS. Spletne strani bomo še bogatili in nadgrajevali.

9 RAZISKOVALNA DEJAVNOST

Raziskovanje s področja košarke poteka na Fakulteti za šport.

Raziskovanje je usmerjeno v preučevanje:

- *učinkovitost različnih modelov usmerjanja otrok v košarko*
- *učinkovitost različnih modelov usmerjanja igralcev v različne igralne vloge*
- *učinkovitost različnih modelov selekcioniranja igralcev*
- *učinkovitost različnih testnih baterij za nadzor učinkovitosti procesa treniranja*
- *notranje in zunanje obremenitve igralcev na treningih in tekmah*
- *stanje pripravljenosti igralcev različnih slovenskih reprezentanc in trende njihovega razvoja*
- *igralno učinkovitost igralcev slovenskih reprezentanc na mednarodnih tekmovanjih in trende njihovega razvoja.*

10 OBJEKTI IN OPREMA

Pomemben dejavnik razvoja množične in kakovostne košarke so tudi športni objekti in oprema. Večina osnovnih šol v Sloveniji ima vsaj eno telovadnico v kateri sta vsaj dva koša. Ob šolah je običajno asfaltirano košarkarsko igrišče z dvema do štirimi koši. Skoraj vsako večje mesto ima športno dvorano s košarkarskim igriščem, ki ustreza kriterijem FIBA za igranje mednarodnih tekem. Trenutno je v Sloveniji okrog 70 športnih dvoran primernih za igranje košarke (igrišče in cca 400 sedežnih mest). V večini športnih parkov, ob dijaških in študentovskih domovih so asfaltna košarkarska igrišča.

Zavod za šport RS je postavil (skupaj z lokalnimi oblastmi) na asfaltiranih površinah v stanovanjskih soseskah po vsej Sloveniji nekaj deset košarkarskih košev. S tem imajo mladi možnost za ukvarjanje s športom (košarko) v bližini stanovanj. S to akcijo je želel zapolniti vsakdanje življenje mladih s športnimi dejavnostmi ter jih vsaj delno odvrniti od drog in drugih negativnih vplivov sodobnega življenja.

Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport bo tudi v naslednjih letih sofinanciralo gradnjo športnih objektov.

V športnih trgovinah lahko šole, košarkarska društva ali posamezniki kupijo športno opremo najbolj poznanih svetovnih in domačih proizvajalcev. Nekateri od teh proizvajalcev športne opreme tudi sponzorira nekatere nosilce košarke ali košarkarske projekte.

Za kakovostno delovanje organizacijskega, strokovnega in administrativnega dela ima KZS (bo KZS potrebovala):

- dovolj zmogljiv centralni računalnik, ki bo omogočil izvajanje informacijskega sistema
- opremo, s katero bodo povezani vsi računalniki na KZS v interno in zunanjo računalniško mrežo
- ustrezno programsko opremo
- kakovostno videoopremo: 2 videokameri, dva videorekorderja (možnost predvajanja kaset posnetih z vsem tremi sistemi), televizor z velikim zaslonom,
- video projektor
- prenosni računalnik
- prenosni grafoskop, laserski in palični kazalnik in prenosni zaslon.

Opremo za reprezentance, sodnike in trenerje (usklajena mora biti s propozicijami FIBA-e) KZS dobi oz. si prizadeva dobiti od ustreznih sponzorjev.

11 VIRI FINANCIRANJA

Viri sredstev za izvajanje košarkarskih dejavnosti:

Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport (na državni in lokalni ravni), Fundacija za financiranje športnih organizacij, sponzorji, donatorji, lastna gospodarska dejavnost, članarine, takse in kotizacije ter Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport (za raziskovalna dejavnost).

Smernice so pripravili:

Brane Dežman, Janez Drvarič, Tone Krump, Andrej Kobilica, Stojan Fišer in Boris Majer. Z nasveti so sodelovali tudi nekateri drugi strokovnjaki.

Sprejete so bile na Skupščini KZS leta 2003. Sprejet je bil tudi sklep, da jih različni organi na KZS operacionalizirajo oziroma opremijo z nosilci posameznih dejavnosti in roki..